

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre	-----	100 L.
Fél évre	-----	50 L.
Negyed évre	-----	30 L.
Egyes szám ára	-----	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám

A mi Jókaink.

(Születésének századik évfordulóján.)

Jókai Mór százesztendő volt, ha élne.

Egyszer tréfásan azt mondta magáról: „Jókai nem őszül meg soha!” s hogy kijelentése tréfának vétessék, aminek gondolta is, mindjárt utána lekapta fejéről a parókát az öreg költő. És mi mélyen, komolyan és meghatva érezzük e mondás igazságát: „Jókai nem őszül meg soha!” Jókai varázsa nem múló divat, gyöngülés nélkül tart ma is, nem is szűnik meg soha, míg magyar nyelv zeng, míg magyar szív dobog. A legszelebbkörű magyar társadalomnak ma is Jókai a szíve szerint való magyar melle. A magyar nép szemében költő fogalma a Petőfi Sándor nevében testesült meg, az író név egyértelmű a Jókai nevével.

Amint Petőfi a magyar népdal alapján megteremtette a magyar műdalformáját és nyelvét, megtöltvén azt nemzeti tartalommal, amint Arany János művészi magaslatra emelte a magyar népköltészet elbeszélő formáit és nyelvét, áthatván a nemzeti hagyományok varázsával: a magyar népmese és prózai elbeszélés Jókai műveiben jelenik meg művészi magaslaton, a magyar jókedvet, humort Jókai

őstehetsége bányássza ki és hozza irodalmi közforgatomba.

Főhőseit a magyar népmesék hőseivel találóan vetik össze. A népmese az ő kedvenc hőisére

minden szépet és jót ráhalmoz: az a legszebb, legderekabb, legbátrabb és legnemesebb a mese összes személyei közt. Viszont, aki ellensége, az valóságos ördög testileg is, lelkileg is. Ilyenek a Jókai főhősei is. Mintha a

magyar népmese és anekdotakincséből merített volna vonásokat arcképükhöz. Kárpáthy Zoltán, Baradlay Richárd, Timár Mihály, Berend Iván, Kadarkuthy Zoltán, Adorján Manassé stb., stb., megannyi rendkívüli ember. Nagy jellemek, lángelmék, hősök, költők. Némely bírálói elítélik ezért, hogy nem valóságos, hogy valószínűtlen alakok ezek. Erre azt felelhetjük egyik nagy megértőjével, hogy a lángelme jobban tudja, mi szabad neki, mi nem, mint bírálói. Ha azt, amit ő valónak érez, képzeletével, költői szavának erejével olvasói lelkébe is át tudja vinni, el tudja fogadtatni, a maga merész útján olvasóit is magával tudja ragadni, akkor a művészet szempontjából gáncs nem érheti.

A rendkívüli tulajdonságokkal felruházott főhősökön kívül Jókai költészete számtalan kitünő és találó arcképét hagyta ránk az egykoru magyar társadalomnak. Bemutatja a kálvinista papot, a kálvinista kollégiumok jellegzetes életét diákjaival, professzoraival, a különböző földesuri és táblabírói típusokat, a komáromi szerkesztőgazdát, az alföldi halászokat, csikósokat, betyárokat, ci-

gányokat, komposztorokat, gazdatiszteket, kisboltosokat, a debreceni kofa jellegzetes alakját, a

Jókainé, laborfalvi Benke Róza.
(Háromszéki család ivadéka.)

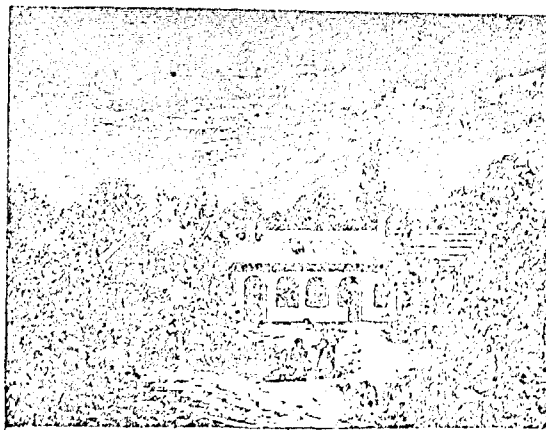
Bach-korszak bevándorolt beamter-világát stb., stb.

Egy egész világ, egy egész nyüzsgő, eleven társadalom, mely Jókai költészete nélkül ismeretlen volna ránézve. Nincs író a világirodalomban, aki a maga korának társadalmát olyan tüzetesen megrajzolta volna, mint Jókai. Hogyan figyelhette meg Jókai az alakoknak ezt az óriási tömegét? Ugy, hogy ez érdekes világnak s még érdekesebb kornak minden fontosabb eseménye elvonult szemei előtt. „Jártam — úgymond — a korszak legnagyobb hőseivel együtt diadalútjaikon s futottam futó betyárokkal együtt úttalan pusztákon, mocsarak, erdők sűrűjében; ott voltam Bécs város és Budapest ostrománál, a bombatűz közepett s a feldult Komárom romjai között; s láttam a világot fejemre szakadni Világosnál; ettem cigány bográcsából s királyi asztalok ezüst tálairól; voltam szegény ördög, aki zsidógyerekeket tanít magyar nyelvre havi két forintért s voltam bankelnök, aki százazrekkel

hajigálózik... És amíg ezt a földglobust, aminek Magyarország a neve, annyiszor körülkerültem, mennyi alakjával kellett megismerkednem az egymást váltó kornak!”

Ez eleven élet színtere ugyancsak benne találta meg leghivatottabb festőjét. A délibábos Hortobágy, Tisza, Balaton, a Székelyföld s mind az a táj, ahol magyar él s mely a magyar szívnek kedves, kimeríthetetlen szingazdagsággal sugárzik felénk költészetéből. És mennyi szeretet, mennyi költészet csillog ezeken az arc- és tájképeken! Egyik kiváló műbírálonk szemére is hányta Jókainak, hogy hizeleg a magyar hiúságnak. Amde a Jókai költészetének virágkora nehéz, válságos időkre esik. Akkor nem ostor kellett, hanem balzsam; nem kétségbeejtés, hanem vigasztalás, fölemelés. Önbizalmat kellett csepegtetni, hitet kellett ébreszteni az elfásult lelkekben; derűs képeket kellett rajzolgatni, hogy az az elzsibbadt lélek ismét magára eszméljen és visszatérjen bele az élet melege.

Ezt a hivatást töltötte be a mi Jókaink. Ez volt a Jókai költészetének a művészin túl történeti jelentősége. Ez a lélek-építő, lélekegyesítő, hitet, önbizalmat ébresztő vonás teszi őt oly szoro-

Jókai Mór születési háza Komáromban.

san a miénkké. Míg a magyar léleknek balzsamra van szüksége addig Jókai mindig időszerű. Érezzük, hogy soha inkább miénk nem volt, mint ma...

Dr. Csűry Bálint

Jövendő a jelen tükrében

Közelebbről olvastam a lapból, hogy az erdélyi katolikus egyetlen tanítóképzőjének első évfolyamán Csikszeredában összesen 8 növendék van.

Ugyanazon lapban olvastam, hogy egyik csatószegei székely testvérünk, Incze Ignác 1000 forintot adott ezen képző feisegélyezésére, mivel az illető tudatában volt, hogy van annak, hogy itt a legújabb indulatu sóhajtozásokkal sem, tettel, anyagi áldozattal lehet giteni. Azonban én azt mondom, hogy bármekkora összegű támogatást hozzon az erdélyi gyorság bármilyen tanítóképző megmentésére, nem fogja megmenteni mindaddig, míg a működő tanítóinak siralmas helyzetét összedugott kezekkel s azon tanítót, ki a tanítólevél megszerzéséig egy évig vagyont költött el, most nyomorúságosabban fizeti, mint egy 10 éves kocsist, vagy akárhánlyen a sertéspásztort.

Ó, nem azt akarom mondani, hogy ne kövessük Incze testvérünk példáját, hanem hogy a képzőnek nyújtott támogatás mellett ne feledkezzünk meg a most működő és nyomorgó tanítóinkról sem, hanem azoknak biztosítsunk emberhez illő és olyan fizetést, melyből önmeleg és családjukat tisztességesen tarthatják.

A szülőnek a mai nehéz meztés minden szabad idejét leköltésére. Az iskola a tanulás helye, itt hintik a kis szívbe az Isten, szülő és baráti szeretet magvát, itt öltik esztét s nyújtják az onretek, melyek nélkül egész félszeg s minden pillana-

an téve a rosszindulatú emberek
ecsapásainak. Egyedül a lelki
műveltség és tudás az, mit semmi-
féle ravaszság, földi hatalom
nagy erőszak el nem vehet attól,
ilyen kincseket is gyűjtött.

Ésszel és szorgalmas munkával
összaszerezhetjük az elveszett
földi vagyont, de vagyonnal nem
kaphatunk észet és lelki műveltséget.
Ezt csak tanulással, vallásos ne-
veléssel szerezhetjük meg.

Minden iskola nyújt tudást és
szellemet. A zsidó iskola zsidó
szellemben, vallástalan iskola ilyen
szelvényben nevel s így nem mind-
en az, hogy milyen iskolába
adom gyermekemet. Ha én kath.
iskolába akarom adni, akkor csakis
kath. iskolába adhatom. A más
iskola kiöli szivéből még azt is,
amit én otthonomban nagy gond-
al belecsepegtettem. Már pedig
az embernek nem a teste, hanem
a lelke, szelleme a legértékesebb s
azt ennek megmentése, művelése
a legszükségesebb.

Még a most működő magyar
tanítók olyanok, kiknek 90%-a
magyar földművelő nép fiából
született ki s így ismeri ezen nép
sorsát, baját, lelke össze van forrva
a magyar lelkevel s minden tettét, még
azt is, mit népe meg nem értve
szelme forduló, a szeretet irá-
nyát követi.

Minden vágya és törekvése az,
hogy népét, ezt a mindenki által
meghagyott, sorsüldözött magyar né-
pirtől megszabadítsa, becsületessé, tudás
munkaszeretet által a legelső
helyre helyezze. Örüljünk míg
gyermkeinket ilyen tanítók ne-
velik s becsüljük meg ezeket úgy,
ahogy kedve legyen a magyar ifju-
ságnak ezen pályára lépni és el-
helyezni a kidőlt öreg tanítók helyét.

Milyen most a magyar tanító
helyzete? Szomorú jelen, amikor
szelme és rongyosan tengeti éle-
tét s elkölti azt a kevés magán-
vagyonát is, mit a jobb időkben
szelme napjaira félretett s így re-
gelyve várhatja azt a kétségbe-
esztő jövőt, amikor öreg, munka-
képtelen testtel, nyugdíj nélkül,

vagy koldust is megszégyenítő
csekély almizsnával bocsátják el
azon iskolából, hol fiatal életere-
jét felőrölve, már a további mun-
kára képtelen.

Ha ilyen helyzetben hagyjuk
tengődni továbbra is tanítóinkat,
akkor nem Angelescu miniszter
szigorú törvényei, rendeletei, ha-
nem mi magunk fogjuk iskoláinkat
örökre bezárni, s így kihál-
lósaink édes zengő nyelve és bol-
dogító hite iskoláinkból, mit idő-
vel követni fog a templom is.

Megvárjuk-e, megvárhatjuk-e azt
az időt, míg idejutunk? Nem. Te-
hetünk-e ez ellen valamit? Igen.
Ha a testet és lelket öltő pálinkára
és dohányra a legszegényebb csa-
lád is önkényt, minden zugolódás
nélkül, sőt örömmel ad ki ezre-
ket évenként, akkor lelkünk mű-
veltségének fokozása és tudásunk
fejlesztése érdekében ne sajnáljuk
azt a kevés összeget, mellyel ön-
magunk és gyermekeink földi
és túlvilági boldogságát biztosít-
hatjuk.

Csak a jó szándéku tett, még
pedig azonnali sürgős tett kell ide s
akkor olyan fizetést biztosíthatunk
a már évek óta nélkülöző és nyo-
morgó tanítóknak is, hogy az
ifjúságnak is kedve lesz erre a
most még csupa tövist és üres
koldus tarisznyát kínáló pályára
lépni.

Végül még egyet jegyezzünk
meg: Amit adunk a tanítóságnak,
vagy bárkinek, azt szeretettel ad-
juk s ne mártogassuk adomá-
nyunkat a zugoló és epés meg-
jegyzések özönébe, gondoljuk
meg, hogy önmagunk és gyer-
mekeink boldogabb jövőjéért tesz-
szük ezt, mert csak nyugodt, bol-
dog tanítótól várhatunk áldást hozó
munkát. Érezzen az a tanító is
végre-valahára azok részéről egy
csöpp szeretetet s munkája iránti
megértést, kikért egész életét szive
minden szeretetével együtt felál-
dozta és feláldozza.

(Lövéte.) Molnár Lázár.

BELPOLITIKA

Vita a kisebbségi szerződésről.

Az országgyűlésben Románia jóvátételi
igényéről folyt a tárgyalás. Brătianu Vin-
tila pénzügyminiszter szólt a kérdéshez,
akinek beszéde közben Vajda Sándor
volt miniszterelnök egy gunyos meg-
jegyzést tett. Brătianu Vintila azonnal
felelt a közbeszólásra. Ezeket mondotta:
*„Nem várhatunk egyebet attól az em-
bertől, aki aláírta a kisebbségeket
védő egyezményt.”* Vajda azonnal fe-
lelt. Vállalta a felelősséget az egész vi-
lág és a történelem előtt a kisebbségi
szerződés aláírásáért. Vállalta ezt any-
nyival inkább, mert a román nemzet
Gyulafehérvárt sokkal többet ígért a
kisebbségeknek, mint amennyit a
kisebbségi szerződés paragrafusai
adnak.

Ebből a sorsunkhoz tartozó vitából két
dolgot kell megjegyeznünk nekünk,
magyar kisebbségnek. Egyik az, hogy a
liberális kormány még azt a keveset
sem ismeri el jogunkul, amit a párisi
szerződés megad. A nemzeti párti volt
miniszterelnök kevésnek ítéli ezeket a
jogokat — a valóságnak megfelelőleg
— és hivatkozik arra a sokkal többre,
amit ő és pártja Gyulafehérvárt ígértek
nekünk. Csak egyről feledkeznek meg.
Arról, hogy hosszú kormányzása idején
semmit az ígéretekbe nem váltott s
nem szerzett érvényt azoknak a jogok-
nak sem, melyeket a kisebbségi szerző-
désben megvalósítani ígért.

Igy hát végeredményben az ő jó-
akarata semmivel sem értékesebb reánk
nézve, a Brătianu Vintila ellenszenvénél.

Gazdasági háború Németország-
gal. Mint ismeretes, a német kormány
a világháborúnak abban a szakában,
mikor a német hadsereg Romániát
megszállva tartotta, mintegy harminc
milliárd lej értékben bankjegyeket bo-
csátott ki. Ezeket az u. n. Generala-
bankjegyeket a román kormány a há-
ború befejezte után román állami bank-
jegyekkel cserélte ki, de természetesen
fentartotta jogát, hogy értéküket a né-
met kormánytól követelje. Ez iránti
igényét a román kormány most hozta a
német kormány tudomására, ez azon-
ban megtagadta az érvényesített köve-

telés ifizetését. A megtagadás okául a német kormány azt hozta fel, hogy az általa elfogadott Dawes-féle jóvátételi tervezet minden jóvátételi kötelezettségét megállapítja Németországnak, azonfelül egyéb teljesítésre nem köteles s ezért a bankjegy kibocsátásért sem terheli külön kártérítési kötelezettség. Ezzel szemben a román kormánynak az a felfogása, hogy a bankjegyek kibocsátásából keletkezett követelése általános jóvátételi követelésén felül megilleti s ezért azt Németország külön megfizetni tartozik. Mivel Románia ezt az álláspontot nem fogadta el, már-már gazdasági háborúra került a sor, mert a román kormány a rendes vámok háromszorosával s azon felül még 20 százalékos behozatali illetékekkel akarta sújtani a német árukat s ezenfelül le akarta foglalni a német állampolgároknak Romániában levő vagyonát, hogy követelését így biztosítsa.

Ugy látszik azonban, hogy ezek a súlyos gazdasági következményekkel járó intézkedések el fognak maradni, mert a legújabb hírek szerint a vita fölött a Népszövetség jóvátételi bizottsága fog dönteni.

Módosítják az alkotmányt. A Jorga lapja, a Neamul Romanesc azt a hírt közölte, hogy a liberális kormány az alkotmány módosításának gondolatával foglalkozik, hogy így a beszarabiai lakosságnak az agrárreformmal kapcsolatos jogait biztosítsa s elhárítsa azokat a nehézségeket, melyeket a bányatörvénnyel kapcsolatos rendelkezések okoztak a külföldön.

Ha valóban így állana a dolog, elmellőzhetetlen volna a kisebbségi jogoknak, a párisi egyezmény értelmében való biztosítása az alkotmányban.

HÖNIG FRIDYÉS ARD

Románia legrégebb és legnagyobb
HARANGÖNTŐDÉJE

Alapított 1840-ben.

Ajánlja saját találmányú szabadalmazott
HARANGJAIT

a hangok előre való meghatározásával.
Vas harangszerelevényeket és vas harang-
éllványokat. Nemes anyag, nemes művek.

KÜLFÖLD

A szerbiai választások. A választások részletes eredménye szerint a kormánypárti jelöltekre egy millió 40.492 szavazatot esett. Ezzel szemben az ellenzéki jelöltek egy millió 360.702 szavazatot nyertek, tehát 320.000-rel többet, mint a kormánypárt. Ez is azt mutatja, hogy a nép nagyobb része ellenzi a Pasics kormány erőszakos politikáját. Ezt különben, épen a választási visszaélésekkel kapcsolatban, a külföldi sajtó is elítéli.

A kormány az ismert eredmény folytán olyan választójogi törvényt akar megszavaztatni, mely feltétlenül biztosítja a többséget a kormány részére.

A megválasztott Radics-párti képviselőket, Radics kivételével, szabadon engedték. Ennek az lesz az oka, hogy a zágrábi törvényszék büntügyi vizsgálat alá vonta a zágrábi rendőrséget, mert nem fogantatosította a bíróságnak szabadlábra helyező határozatát.

A vesztes államok katonai ellenőrzése. A Népszövetség elnöksége a legyőzött államok katonai ellenőrzőbizottságának elnökeivé a következőket nevezte ki: A németországi bizottság élére Desticker francia tábornokot, Ausztriába Marietti olasz tábornokot, Bulgáriába Jungstadt svéd tartalékos vezérőrnagyot, a magyarországi katonai ellenőrző bizottság élére pedig Circe angol altábornagyot. Az elnöki megbízások egy év tartamára szólnak. Ezek a Népszövetség tanácsától fogják utasításukat megkapni és működésükért neki felelősek.

Kié legyen Délamerika gazdasági ereje? A háború előtt a dél-amerikai államok gazdaságát Anglia látta el a szükséges pénzzel. A háború alatt azonban csaknem teljesen az Egyesült-Államok kezébe került a dél-amerikai gazdasági élet, főként azért, mert Anglia amerikai adósságait dél-amerikai követeléseivel fedezte. Az Egyesült-Államok azonban sokkal kiméletlenebb

hitelező Angliánál, ezért a dél-amerikai államokban egyre élénkebb lett a kívánság, hogy újra Anglia lásson pénzzel gazdasági életüket. Az örökös ebből a célból épen látogatja meg Délamerikát.

Bajor herceg, mint a német társaság elnöke. A német sajtó az érdekes hírt közli, hogy a német listák a májusi birodalmi elnökválasztáson Rupprecht bajor trónörökösét, illetve száműzött bajor királyt főnémet köztársaság elnökévé jelölték. A Hohenzollernek ez ellen állást foglalnak, majdnem bizonyos, hogy a volt kancellárt választják meg köztársasági elnöknek, minthogy Ebert elmentette, hogy újabb jelöltséget vállaljon.

Magyarország pénzügyi helyzete. Bethlen magyar miniszterelnök legújabb sajtó megállapítása, hogy Magyarország a tárgyalásokon teljes pénzügyi kilátást látott s megvan a biztos kilátás, hogy a szükséges beruházásokra a földi kölcsönt kapjon. Ausztria helyzete sokkal kevésbé kedvező, hogy még huszonnyolcezer államviselőt kell elbocsájtania.

Bécs, mint kommunista központ. Megállapították, hogy a kommunista propaganda központja Bécs, számos szervezet dolgozik azon, hogy a világ különböző államaiban, de inkább a Balkánon forradalmat hozasson. A bécsi rendőrség már is látott emiatt, minek következtében néhány bolsevista szervezet eltűnt Bécsből.

Különösen Bulgáriában fejtenek erős munkát a bolsevista izgatóságok. Épen ezért Cankov bulgár miniszterelnök kijelentette, hogy a legújabb eszközökkel fogja letörni a bolsevizmát.

Japán követ Moszkvában. Japán és Japán között megkötött és folytán Japán diplomáciai letet állított fel Oroszországban.

Magvakat, gyümölcsfacsemeteket és szőlőtőlványokat csak a

„VICTORIA“

Kertgazdasági és termelő Részvénytársaság

Nagyváradon (Gerliczy-palota) vásároljunk.

HIREK

Emlékezés Jókaira. A legnagyobb magyar író emlékeztétét úgy ünnepeljük meg legméltóbban, ha műveit olvassuk, s a költségek eszméiben, magasztos érzelmeiben, zengzetes magyar nyelvében lelkesedünk megfűrésztjük. Mindezt elérheti az, aki a Magyar Nép kiadásában megjelent Jókai-kötetet megrendeli. A szép kötet ára a kiadóhivatalban 10 lej, a pénzügyi elöltes beküldése esetén 13 lej, utánvétellel 15 lej.

Magyar könyv a római zárán-
okok számára. A budapesti Szent István Társulat kiadásában könyv jelent meg, melynek címe: „A szentévi magyar arándokok útmutatója Rómában.” — A könyv a szentévi zárándokok előtt, azt a célt szolgálja, hogy vallásos, — történelmi és művészeti szempontból bemutasson mindent, amit öt hat nap alatt Rómában meg lehet és meg kell látni. A látóvalók hatalmas tömegéből csak azokat sorolja fel, amelyek általában értékesek és nem felelnek meg a magyar vonatkozásokról sem. A könyvben számos képet és térképet is közöl.

Külföldre szóló levelek postadíja. A közönség saját érdekében cselekszik, ha a külföldre szóló leveleket szabályszerűen bélyegzi fel. Tájékoztatás végett közöljük a külföldre szóló levelek tarifáját: Ausztria, Csehszlovákia, Olaszország, Lengyelország és Magyarország területére szóló levelek díja 20 grammig 7 lej 50 bani, minden további 20 grammig 5 lej. Levelezőlap díja 4 lej 50 bani. — A Jugoszláviába szóló levelek díja 20 grammig 10 lej, további levelezőlapé 6 lej. Bármelyik külföldi országba szóló nyomtatvány küldési díja 50 grammig 2 lej. Segélybélyeg külföldi levélre nem kell.

A gazdák összehívását tervezik. Szent-Ivány József képviselő, a tótföldi kisgazdapárt elnöke nagy jelentőségű mozgalmat készít elő. Legközelebb össze fogja hívni az utódállamok magyar gazdáinak kongresszusát. Szent-Ivány szerint a magyar nemzeti kisebbség mindenütt túlnyomó részben földművelésből áll és így feltétlenül szükség van arra, hogy a különböző utódállamok magyar gazdaságát egyesüljön egy közös szervezetben úgy gazdasági, mint nemzetközi érdekeinek védelme érdekében. Értesítéseink szerint Szent-Ivány képviselő a kongresszust a nyár folyamán akarja megrendezni, egyelőre azonban még nincs megállapítva, hogy hol. A tótföldi kisgazdapárt, mint kezdeményező a nagy-

szabású értekezlet színhelyéül Pozsonyt, vagy Komáromot fogja ajánlani.

Felhívás a vak emberekhez. Ma már a vak ember előtt sincs elzárva az olvasás áldása. A legjobb magyar írók írásaiból könyvek készültek dombornyomású pontokkal, amelyeket tapogatás ujján olvasnak a vakok (Braille-rendszer). Felhívom azokat a szemük világtól megfosztott embereket, akik tudnak ilyen pontozott írást olvasni, forduljanak az alábbi címhez: Dr. Balogh Targu-Mureş, Str. Francisc Liszt No. 1. — A könyveket arra illetékesek elolvasásra díjtalanul kaphatják.

Német bányászok temetése. A dortmundi bányakatasztrófa áldozatait nagy gyászpompával temették el. A gyászoló menet, amely a koporsókat követte, három kilométer hosszú volt. Nem kevesebb, mint övenezer ember vett részt a temetésen, nemcsak az összes dortmundi bányászok és a többi német bányák küldöttei, hanem ott voltak egyenruhájukban a francia, lengyel és csehszlovák bányászok képviselői is.

Mézestészták könyve. Most hagyta el a sajtót Kremnitzkyné Fröhlich Ilona: „Házi Mézes Tészták és méhtermékek feldolgozása” című füzetének ötödik kiadása. A kis füzet pontos leírásai részletes utasításokat adnak a gazdaszónyának arra, hogy hogyan készíthetnek otthon kitűnő mézestésztákat, mézeceteket, gyümölcszöveget stb. Kapható a szerzőnél Kolozsvár, Karolina-tér 3. harmadik ajtó.

Nyolcvanhétéves korában új fogai nőttek. Szentes mellett, Tömörkény községben a lakosság csodájára jár Szemerédi Imre nyolcvanhétéves gazdának, akivel öregségére különös dolgok történtek. Az aggastyán nemrégiben meglepetve vette észre, hogy egyszerre csak három erős foga nőtt. — A három fog hire gyorsan elterjedt, különösen, mert az öreg kijelentette: ha még egy-két foga nő, s kedvére való lány akad, még meg is nősül.

Tartós kenyér. Egy svájci pék olyan módszert talált fel, mely szerint a kenyér, melyet ezen módszer szerint sütnek, eláll két évig is. Titkából csak annyi szivárgott ki, hogy a kenyeret a sütés után egy 40 Celsius fokra hevített kementébe teszik. A szakértők, kik a múlt év februárjában sütött kenyeret megízlelték, azt állítják, hogy az ma is friss. A pék találmányát a kormánynak ajánlotta fel minden díj nélkül.

A magyarországi letétek bejelentése. A román—magyar pénzügyi egyezmény szerint mindazon román állampolgárok, vagy azok, akik a trianoni békeszerződés folytán román állampolgárok lettek, jogosítva vannak Magyarországon maradt tulajdonukat képező és akár a bankoknál, akár

magyar hatóságoknál vagy magánszemélyeknél fekvő letéteiket hazahozni. A létrejött egyezmény értelmében tehát minden magán- vagy jogi személy, akinek 1921 július 26-án magyar területen letéte volt, a lakóhelyén levő pénzügyigazgatósághoz haladéktalanul bélyegmentes kérvényt kell, hogy benyújtson, amely kimutatja: 1. A tulajdonos vagy lelevő nevét, illetőleg cégét és lakóhelyét. 2. A letét számát, a letétnyugta keltét, azon intézetet vagy magánszemélyt, ahol a letét fekszik, továbbá a letét értékek részletezését. Ha a letét állampapírokat tartalmaz, ezeknek sorszámai ugyancsak feltüntetendők. 3. A folyamodó tartozik a román állampolgárságát igazoló okmányt csatolni. 4. Feleltetendők mindazon szempontok, amelyek alapján a letétkövetelés létrejött, hogy ezáltal a valódiság és a helyesség minél könnyebben kontrollálható legyen. Ha a visszakért letétek, betétkönyvek vagy jelzáloglevelek, amelyekre nézve a tulajdonosok már a korábbi rendeletek alapján nyilatkozatot tettek, ezen körülmény a kérvényekben feleltetendő. Tájékoztatás céljából szükségesnek tartjuk a figyelmet felhívni arra, hogy a jelen rendelkezés csak azokra a letétekre vonatkozik, amelyek 1921 július 21-ike előtt helyezett letétbe, tehát nem vonatkozik a kölesönös tartozások vagy követelések rendezésére.

Hollandiában nem szabad káromkodni. Hollandiában a rotterdami pályaudvaron egy ilyen szövegű plakát olvasható: „Ha hisztek egy mindenható Istenben, tiszteljétek őt és ne vegyétek nevét hiába, haszitalanul és meggondolatlanul ajkatokra. Ha pedig nem hisztek egy mindenható Istenben, akkor ne használjátok nevét, mert nevetségessé teszitek magatokat és megbántjátok felebarátaitokat.” És nálunk?!

Talált tárgyak kezelése. Londonban a rendőrség mellett 1869 óta egy külön ügyosztály működik, amely a talált tárgyakat kezeli. Az elmúlt évben 35 hivatalnokkal működött s több mint 15000 elvesztett tárgyat juttatott vissza a tulajdonosához. A nálunk szokásos elvesztett tárgyakon kívül igen csodálatos tárgyak is kerültek be ebbe a hivatalba. Így pld. egy afrikai medve, egy kalitka fehéregerekkel, papagályok stb.

Pálinka helyett cukorka. Amióta Amerikában szesztilalom van, nagyon megnövekedett a cukorka (bonbon) fogyasztása. A patikákban s a dohányüzemekben is árulnak már ott cukorkát. Azonkívül sokféle gépet és szerkezetet találtak fel, amelyekkel házilag is lehet cukorkát gyártani. A pusztító alkoholt tehát az édes bonbonok pótolják az Új Világban.

Kincseket találtak egy oroszországi kolostor pincéjében. A dél-oroszországi Kiev városában a Kievo-peterszki kolostor pincéjében óriási értékű kincseket találtak. A pompás drágaságokról megállapították, hogy azokat az egyházi hatóságok még abban az időben rejtették el, mikor a templomi kincseket el akarták rekvirálni. A kincsek között öt kiló szinarnyat, ötvenöt kiló ezüstöt, háromszázhatvan kisebb-nagyobb gyémántot és más értéktárgyakat találtak, valamint néhány forradalomelötti értékpapírt, amelyeknek névértékük több milliárd békerubelre rugott, de ma egy fabatkát sem érnek. A megtalált kincsek körülbelül öt millió békekoronát érnek.

Hogyan lehetsz kilencven éves?

A bécsi mentők főorvosa, dr. Panesch azt a kérdést vetette fel, milyen feltételek mellett érhet el az ember 90 éves kort. Mindenek előtt a természetes gyógy módok mellett tört lándzsát, a mely a mérgező gyógyszerek alkalmazását tiltja. A víz, a meleg és a fény azok a természetes eszközök, amelyeket a betegséggel szembe kell állítani. A természetes gyógy mód úgy hat, hogy a testet annak saját mérgeitől és a külső mérgektől megszabadítja. Az általános egészségi óvintézkedések közül dr. Panesch különösen ajánlja, hogy a lakást naponta többször szellőztessük, minél többet mozogjunk a szabad levegőn, nyáron naponta tarisunk légtűrődőt és mindennap legalább egy fél órát fordítsunk a test ápolására. A napnak különösen kedélybetegségek, ideggyengeség, tüdőbetegség, és a különféle bőrbetegségek ellen van jó hatása. A gyakori tisztálkodás mellett még az evésben való mértékletesség, az, ami a hosszú életet biztosítja. Gyomorbetegség ellen a legjobb szer — a koplalás. Ne együnk túlmeleg és túlhideg ételeket és minél kevesebb húst. Az éjjeli alvás naponta legalább 8—10 óráig tartson; a magukat agyondolgozó emberek ezenkívül jól teszik, ha ebéd után is pihennek egy fél órát.

A tükkör. Egy öreg négerasszony talált egy szép tükkördarabot félreeső szemétdombon. Megörült neki és csodálkozott azon, hogy ilyen szép dolgot eldobnak. Amikor belenézett s meglátta benne róttacsof ábrázatát, haraggal elhajította a tükröt a szavakkal: „Persze, hogy el kell dobní ilyen jószágot, mely úgy elcsufítja az embert! . . .

Azért szokták szidni az egyházat, papot, vallást, mert az rámutat, leleplezi bűneinket.

Megerőltető napi munka után csodásan üdít és frissít a valódi DIANA SÓSBORSZESZ-szel való bedörzsölés.

Művelődési mozgalmak.

25 éves emlékünnepe Parajdon.

A Parajdon ezelőtt 25 évvel megalakult polgári dalkör, mely őse volt a jelenlegi dalkörnek, 25 éves évfordulója alkalmából két lélekemelő estélyt rendezett. 1924. év december 26. és 27.-én, karácsony napjain a „Parajdi Egyházi Gazda Dalkör“ igen nivós estéllyel gyönyörködtette Parajd és vidéke közönségét. 26-án este a férfi kar közreműködése mellett a dalkar tagjai előadták Bartha Lajos kitünő vigjátékát, a „Zsuzsit“, mely igen szépen sikerült, az énekszámokkal együtt. A második estély karácsony harmadnapján inkább intelligens közönség előtt folyt le, mely dal- és zeneestély volt s melyen az országos hírnevű Zsizsman Rezső és Haják Károly zenetanárok és művészekon kívül ott szerepeltek Marthi Pál tanár gyönyörű csellójátékával és Hajdó Tibor kedves szülő énekével, mindnyájan Marosvásárhelyről. Ezen zeneművészek számain kívül szerepelt még az estélyen háromféle dalkar. Egyik azon öregek alkalmi dalkara volt, akik jelenleg Parajdon és a két Sófálván életben vannak és akik ezelőtt 25 évvel e napon szerepeltek legelőször, mint a Parajdon Kakucs György tanító és karmester által megalakított Polgári dalkar tagjai, akik utmutatói voltak a jelenleg működő egyházi gazdadalkörnek. Megható volt látni ezen lelkes öreg tagokat, közöttük az öreg Zárug Jani bácsit, ki 85 éves kora dacára ott áll az öreg dalosok között, mintegy lelki szemeknk elé varázsolva a régi szép időket. Részben ezeknek az öregeknek köszönhető, hogy a jelenleg működő „Egyházi Gazda Dalkör“ oly lelkesedéssel halad azon az uton, mit ők jelöltek ki ezelőtt 25 évvel. Igen szép és megkapó látványt nyújtott a Gazda Dalárdának azon kedves összeállítás, melyszerint a község különböző műveltségű és vallásu egyénei, nők és férfiak együtt vannak. A magyar dal ezen lelkes munkásai nem nézik azt, hogy az egyik dalos finom posztó-, a másik darócruhában, az egyik selyem-, míg a másik szép házi szóttas szoknyában énekel egymás mellett. Méltán ráillett ezen kedves testületre egyik vendégünk megjegyzése: „Ez a dalárda az élő egyetértés.“ E két estély keretében a község két papja, névszerint Laár Ferenc és Kicsid Béla, lelkes szavakkal igyekeztek a község megértő népének elismerését leróni Kakucs György k. tanítóval szemben, ki mind a dalkar vezetésével mind sok egyéb kulturális dologgal 25 év óta dolgozik népe javáért. S hogy nagyobb kereteket nem öltött rája nézve ezen ünnepély, annak egyenesen Kakucs szerénysége volt az oka, ki tiltakozott minden ünnepeltetés ellen. Éppen ezért fogadja ezen uton, mint a magyar dalnak és kulturá-

nak lelkes buzgó munkása elismerését és köszönetünket.

N.

Harangavatás Csernátfaluban. csernátfalusi ág. h. ev. egyház január 18-án avatta fel új harangját, amely ünnepély belekapcsolódik a rangnak a vasutól történt behozatás is. Virágokkal és zöldgalyakkal díszített 8 fogatu ökör-szekéren, 44 gazdákól és legényekből alakult bandérium, diszbe öltözött leányok seregtében szállított az új harangot a közben eső községekön át — a plom elé, ahol a helybeli lelkész nagy tömegével várta és lelkes beszéddel fogadta. Az a festői látványt nyújtott, melyet ez a bevonulás a lelkes közönség, kitörülhetetlen marad mindörökké. A január 18-án tartott felavatási ünnepélyen a gyülekezet tagjai s a szomszédos egyházközségek lelkesen együtt oly nagy számmal jelentek meg, hogy az egyházmegye e legnagyobb és legrégebb temploma zsufolásig megtelt hallgatósággal. Az istentisztelet gyülekezet éneke után Kiss Árpád helybeli lelkész oltári imája vezette be a követte az EMKE-dalkör áhitatot éneke, Nikodemusz Károly hosszalusi év. lelkésznek a figyelmet megerősítő, tanulságos alkalmi beszéki beszéde, ismét az EMKE dal éneke, három lelkésznek: Nikodemusz Károly hosszufalusi, Bodicki Pál helybeli és Kiss Árpád helybeli lelkésznek külön-külön végzett avató-imáikkal, áldáskérése, Bálint Mihály hosszufalusi kántor orgonával kísért hatásos beszéde, Bodicki Pál záróimáikkal, istentisztelet után diszközgyűlés tartott, amelyet dr. Papp Endre egyházi ügyelő a hives áldozatkészségét megerősítő s további áldozatkészségre buzdító meleg, szavakkal nyitott meg. Ezen ünnepélyen Kiss Árpád helybeli lelkész a régi harangtörténetét ismertette és bemutatta az új harangra befolyt adományokról. Végezetre az egyházközség nevében köszönetet mondott az új harangtagoknak az adományokért, zottságnak a sikeres közbenjárás beszoigáló lelkészeknek, a dalkar tagok számára megjelent vendégeknek. A délután 2 órakor véget ért az istentisztelet után a községi vendégeknek 200 teritékű közebedre gyűlés, össze a jelentkezők. Az élet napjaiban az ilyen ünnepélyek s vele kapcsolatos találkozások erőt adó balsamcseppek a sajjó sebekre.

A sepsiköröspataki unitárius egyház 1924 év december 26-án színiestélyt egybekötött jótékony célú társaságot rendezett.

Színre került a Legény bolond népszimű. A szép játékot Papp Endre unitárius helyettes tanító nagyszámú ismerettel és sok ambícióval rendezte.

Hálás köszönet és elismerés fáradozásáért. Ugy az előadás, mint a mulatság szépen sikerült.

Illesse elismerés és köszönet a szereplőket, rendezőket s mindazokat, kik hozzájárultak a szép eredményhez.

Az alkoholt az árkosi „Benkő forrás viz” pótolta, de azéri jókedv volt, még reggel 7 órakor is huzta a cigány a talp alá valót.

Tiszta bevétel volt 2858 L. 50 bani, mely összegből 2358 L. 50 bani a sepsikőröspataki unitárius egyház orgonafundációjára fordított, 500 Lei pedig a zetelaki tűzkárosultak javára adományoztatott.

Két ünnepély Lemhényben. (Háromszék megye.) A lemhényi műkedvelő ifjuság először Szilveszter estéjén műsoros táncestélyt rendezett Péterffy Árpád róm. kath. kántortanító és művészelölketü neje, Megyaszy Anna tanítónő vezetésével. Szavallatok, karének, műdalok után „Tóth Lidi” címü Csité Károly által írt egyfelvonásos népszínművet adták elő a lemhényi központi róm. kath. elemi iskolában. A szereplők megérdemlik, hogy nevüket följegyezzük: Szépen szavalltak Bálint Antal, Sigmond József, Mátyás Zsuzsa. Műdalt énekeltek: Szász Erzsike, Mátyás Zsuzsa, Sigmond József, Lénárd András; oly szépen, hogy tapsra meg kellett ismételnök. „Tóth Lidi” címü kis darabban kitünően játszottak: Tóth Miklós, Mátyás Péter, Mátyás Ferenc, Kovács István, Bod Dénes, Lénárd András, Szász Erzsike és a vígkedélyü, tüzről pattant Mátyás Katus, Gyergyai Juliska. Meg kell még említenem Csüddör Rózsikát is, aki Kádár Linussal Nemes Elemérnek Ó és Új év bucsuzóköszöntését igazi érzéssel mutatták be. — Továbbá 1925. február 1-én szintén a nevezett ifjuság kibővülve még több jóra és szépre törekvő ifjuval, szintén Csité Károlynak: „Ez a kis lány megy a kutra” 1 felvonásos és a „Biró Lányai” 3 felvonásos, eredeti magyar táncokkal és dalokkal ellátott vígjátékát adták elő nagy sikerrel, a következő ifjak: Dénes Lázár, Mátyás Kati, Szász Erzi, Tóth Miklós, Kovács Mária, Gyergyai Jula, Kovács István, Mátyás Ferenc, Lénárd András, Bod Pali, Sigmond Mária, Mátyás Zsuzsika, Dénes

Lemhényi műkedvelők.

Ilona, Gál Vilma, Bálint Antal, Kovács Imre. Oly sikerrel és szépen játszottak ifjaink mindkét estén, hogy a helyi és idegen környékbeli érdeklődőtől sok tapsot és végén elismerő nyilvános köszöneteket is kaptak. Ez a Lemhény a kies Háromszéknek északkeleti részében, a mohos Nagy Sándor-hegy és a haragos Nemera lábujában, a Feketeügy forrásánál fekszik. A szürkülő mester-rendező a próbák alkalmával felújította az ősi székely-magyar táncokat s az ifjuságba lelket öntve, betanította a „Magyar keringő”-t és a „Sormagyar”-t, melyet ő még gyerekkorában, ott a Perkő alatt, Kézdiszentléleken tanult volt, ahol még mai nap is mindig táncolják ez ősi táncainkat, — úgy, hogy mindkét estén 30—40 ifju pár járta az öregebbek nagy öröme a nevezett táncokat, akikkel végig táncolta a tanítómester is a táncokat. (Éljen soká! — kívánja a szerkesztő.) Csak előre székely ifjak, mert nyelvében, dalában, táncaiban él a nemzet továbbra is! Hálával kell kiemelnünk a község népszerű plébánosát, Péntes Lászlót is, aki buzdító beszédeivel biztatta az ifjuságot a szépre, a szívet lelket nemesítő dolgokra. Azt a szép fonójelenetet sem feledem el a II. előadáson, hol magyar lábujukban, mind a lányok és fiuk, görögltüz fénye mellett énekeltek: A fonóban szól a nóta

— kedvelt népdalunkat. Az első estély jövedelmét, 4000 Leit, a beszerzendő nagy harangra adták az ifjak, a második estély jövedelmét pedig szindarab játzsásához szükséges ruhák beszerzésére fordították.

Műkedvelő előadás Kerelöszentpálon. A kerelöszentpáli ifjuság folyó év január 31 és február 1-én műsoros estélyt rendezett. „A betyár kendője” népszínmű, 6 felvonásban, írta Abonyi Lajos, került színpadra. Mindkét este a terem zsufolásig megtelt közönséggel. Szereplők: „Bandi” főszerepét játszta Nuridsány Gyula vendégjátékos, aki a szerep megjátszásával és odaadásával könnyekbe sodorta a közönséget. Dícséretre érdemesek még: Győri Gizike, Bálint Annuska, Székely Katóka, Antal Irnuska, Szakács Teréz, Antal Ferenc, Fekete Augusztin, Torma Ferenc, Kiss István, Szakács János, Kis József, Mosó József, Lőrincz János, Magyar József, Német Lajos, Ilyés Márton, Mosó István, Ilyés István. A rendezés nehéz feladatát Antal Árpád róm. kath. tanító hajította végre.

A nagykászoni kath. Népszövetség ifjusági osztályának műkedvelő társasága február 8-án adta elő „A betyár kendője” népszínművet. Helybeliek és vidéki vendégek oly nagy számban jelentek meg, hogy a zsufolásig megtelt iskola termeti szünek bizonyultak és sokan eltávoztak, mert helyet nem kaptak. Ezt az óriási érdeklődést a műkedvelő kászoni ifjuság érdemelte ki, amely hova-tovább a legnehezebb darabokkal is könnyen megküzd. Már az

Vásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár,

•Regele Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikket a legolcsóbban szerezhethet be.

összel berendezte az állandó színpadot. Minden héten szerdán és pénteken este összejövetelt tart az ifjúsági szakosztály önművelésére. Legnehezebb munkát Roth tanító végzi. Bebizonyult, hogyha a nép fiatalai foglalkoznak — a nép nem hálátlan. Szép anyagi és óriási nagy erkölcsi sikerű előadásnak szereplői egyenként és összesen fényesen megállták helyüket. Szerepeltek: Bodó Juliska, Ráduly János, Baróti Domokos, Szőke Bözsi, *András Sándor*, Jonás Vilma, Balázi Lajos, András Teréz, Sztójka Katalin, Péterfi Dénes, Balázi Lajos, Nagy András, Balázs István, Bodó G. János, András Lukács, Máró András.

Szentgerice ünnepe. Főemelően szép ünnepe volt Jan. 25-én Szentgerice színmagyar népének. Az unitárius egyházközség ezen a napon szentelte föl közel négyháztársas sulyu új harangját méltó ünnepi keretben. Jellemző az egyöntetű lelkesedésre és buzgóságra, hogy karácsony és ő esztendő estéjén énekkarok járták be az egész községet s e célra tanult összhangzó ének és alkalmi, szívhez szóló köszöntő teremtette elő a harang árához még hiányzó összeget. Erdemesnek tartjuk ide iktatni Kuti Kelemen köszöntőjét, mely ó-év estéjén hangzott el:

Könnyes szemünket emeljük az égre,
Dolgos kezünkkel föl: boldogabb jövőre!
Igy rebegünk áldást, buzgó imahangot:
Boldog új esztendőt s zengő, víg
[harangot!]

Jan. 19-én, délután megkondukt a régi harang, jelezve, hogy várva várt új társa az állomásra megérkezett. A lelkesedés tetőfokra hágoit. Még a haldokló beteg is fölkelte és elvánszorgott legalább az ablakig, hogy tanuja legyen a felejthetetlen látványnak s megújulva láthassa, miként hozzák haza a harang képében a falunak régen eltávozott őrszellemét. Megható és örökre emlékezetes marad előttünk az a jelenet, mikor a cinteremkapuhoz érve, a lelkes tömeg kifogta a szekér elől az ökröket s maga vont a fel azt a megkoszorozott haranggal egészen a templom elé, a dombtetőre. — A Jan. 25-én lezajlott fölszentelő ünnep méltó befejezése volt a falu népét napokon át eltöltő ünnepi, áhítatos érzelmeknek. Halmágyi János kövi h. esperes buzgó imája után dr. Kiss Elek teol. dékán tartotta meg lélekéből fakadt, könnyekig megindító beszédét, melyben ékesszólón mutatott rá Izrael példájából a nevezetes eseményre, mint az Istennek kötött új szövetségre. Majd fölolvasta az ősz főpásztornak az egyházközséghez intézett üdvözlését. Énekelt a D. F. egyesület négy szólamu 70 tagból álló vegyes kara Keresztesi Dénes lelkész vezetésével. Az új harang történetét, beszerzése módját, adomá-

nyokat ismertette K. D. helybeli lelkész. Istentisztelet végeztével a templom előtt Gál Elek öreg nyug. lelkész üdvözölte meghatottan a főhatóság kiküldöttjét, Kiss Elek dr. dékánt, kinek áldó szavaitól kísérve oszlott el a szomszédos falvakból is egybesereglett ünneplő közönség.

Szoborfelszentelés Mezőfényen. Mezőfény (Szatmármegye) községnek ünnepi napja volt e hó 8-án: szobrot szenteltek fel a templom részére, még pedig hatalmas, szép szobrot. A szobrot

Vágó Gábor szobra Mezőfényen.

fogadalmyszerűen csináltatta özv. Kinczel Mártonné, szül. Ludescher Mária elhalt leánya utolsó kívánságára a község római katolikus temploma részére. A szobor Szent Annát ábrázolja a gyermek Máriával; színezett gipszből van és sulya öt és fél métermáza. Messze környéknek nincs ilyen szép, hatalmas szobra. A szobrot Vágó P. Gábor, kolozsvári iparművész készítette magas művészettel oldva meg a reá bízott feladatot. Mikor a szobor megérkezett, a fényi kocsik feldiszítve, felvirágozva, csengőkkel teleaggatva mentek ünnepélyes fogadtatására. A műremek úgy az alapítónak, mint a községnek osztatlan tetszését és elragadtatását váltotta ki. Vasárnap zsufolásig megtelt templomban történt meg a szobor ünnepélyes felszentelése, amikor is Moldován Endre, a község kiűnő plébánosa könnyekig meghatotta beszédével a megjelenteket. A felszentelésen a szobrot alkotó művész, valamint neje, aki neves kolozsvári festőművész és édes anyja is jelen voltak.

Műkedvelő színelőadás Székelymosonban. A székelymosoni ref. leányegyház ifjúsága 1924 dec. 26-án a ref. iskola javára táncmulatsággal egybekötött színelőadást rendezett. „Gyimesi

vadvirágok“ került színre. E inarok magyar nép ifjúsága bámulatos tudás és tanulni vágyással fogott össze igazi szórakozást és örömet nyújt ezen estén a falu és egész vidék összesereglett népének. Szereplők közül válik Zsidó Gábor Csura harangos szerepében. Állandó derűtséget kelte mint akár egy hivatásos komikus. Más partnere ifj. Zsidó Gábor, Zsidó Gyula és felesége, mint főszereplők szintén dicséretet érdemelnek. Ugy anyagilag mint erkölcsileg szépen sikerült színelőadást Soó Lenke helybeli tanító tanította be az ifjúságnak, nagy igyekezetével és teljes odaadással.

Professor dr. Páter valódi angol Borsmentha

thea. Főraktár:

Dr. Biró

gyógyszertár Cluj, Piața Unirii 6.

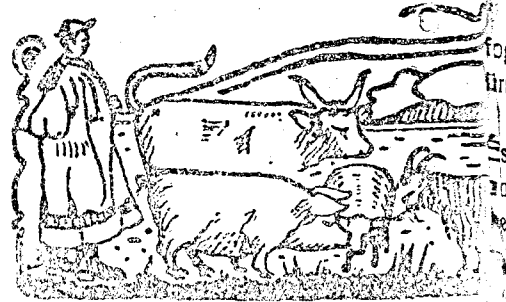
Orvosi vélemény szerint kitűnő eredménnyel használják epek, epegőrcs ellen.

1 csomag ára 25 L.

Ne várja meg, míg sertése, juhja

szarvasmarhája beteg lesz

Betegség ellen mentesítheti állatait **DAVID ELEMI** főállatorvos törvényesen védett

„DESINFECTOR“

táperős védszeretnek használatával.

Hincs többé sertésvesz, szálfájás, méhmetél. E védszerek kaphatók minden községben a kereskedőknél, 1/4 kilós doboz 20 Lei utasítással. Kereskedőknek 20 doboz 300 Lei értékű beküldéssel, vagy 320 Lei utánvétellel bérmentestülve küld.

Soós és Társa

Targu-Mures — Marosvásárhely

Kiss Ernő-utca 2. sz.

Rendelésnél pontos címet (megye, u. p.) kérjünk

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLET

A sertéshizlalás szabályai.

V.

(Befejező közlemény.)

Tulzottnak tartom egyes szakíróknak azt az aggodalmát, hogy minél kevesebbet mozogjon a hizó sertés. Ott, ahol tágas kifutók vannak és az állat kedve szerint mozoghat, ez a szabály megállja helyét, de nehogy úgy értelmezze valaki a fölösleges erőpazarlástól való védelmet, hogy ólba zárt hizóit ne engedje ki. A sertésnek mozgás kell ahhoz, hogy emésztése rendben legyen. Én azt ajánlom, hogy naponként legalább egy órára még a legjobban elnehezedett sertést is ki kell engednünk. Ezalatt gyakran űrit, ami annak a jele, hogy az élénkebb izommozgás szükséges a rendes űritéshez.

Folyton figyelniünk kell hizlalás alatt a ürülékét is, vajjon nincsenek-e benne emésztetlen részek. Sohasem fogom feledni azt az esetet, amikor egyik gazdatársam hizóival dicsekedett, melyeket két hét óta nem látott. Amint az udvaron átmentünk, az egyik a kanászitól a hentesért küldötte.

— Miért teszed ezt — kérdém?

— Mert már két nap mulva nem fognak enni — felelte. — Látom az ürülékből.

Bevártam a két napot. Igaza volt. És itt eljutottunk ahhoz a ponthoz, ahol a gazdák ismét nagy hibákat követve el, súlyos anyagi károkat okoznak önmaguknak. *Ha a sertés nem űrit, akkor azonnal le kell vágnunk, hogy el kell adnunk azt.* Minden céljain kísérletezés nagy károkat okoz.

Ugyes hizláló sehasem várja be az eladásnál azt, hogy a sztrájk bekövetkezzék, hanem hetekkel előbb tájékozódik a piaci árak és az eladás lehetőségei felől. Az idel tél nagy buzási és veszteségei 20 százalékban arra vezethetők vissza, hogy a hizlálók várják a jobb árakat az utolsó percig. Ha kivárom, míg sertéseim nem esznek, védtelenül kiszolgáltatom magam a vevőknek, ki nagyon jól tudva azt, hogy nekem minden nap súlyos veszteséget jelent, tetszésszerűen ára-

kat diktál; míg a sztrájk beálta előtt időm és alkalmam van kikeresni azt a vevőt, akinek pont az én sertésemre van szüksége. Sőt ha kedvezőtlen a piac, a hizlalás végét — bizonyos határig — ki is toltatom az adagok apasztásával. Egy ilyen eset az idén szemeim előtt játszódott le, hol az ügyes hizláló egy egész hónapot nyerve, kilónként 30 lei helyett 38 ért adta el állatait.

Fent elmondottak felnőt, egy éven felüli sertések hizlalására vonatkoznak. A malacok hizlalásához még több körültekintés szükséges. Itt a csontozat kifejlődésére kell először is gondolnunk, mert *jó csontozat nélkül nincs jó hizó. A csontképződéshez mérszben gazdag takarmány kell.* Különösen fontos ez a szabály, ha kénytelenek vagyunk állatainkat zárt helyen, legelő nélkül nevelni. Ilyen esetre iszapolt kréta, meg más drága mészkezelvények etetését ajánlják, ami sok embert eljlesztve, arra bír rá, hogy egyáltalába semmit se tegyen.

Legelőször is tudnunk kell, hogy a bükköny, borsó, zab és árpa a mérszben leggazdagabb takarmányok, ha pedig ezek kellő mennyiségben nem állanak rendelkezésünkre, vagy igen drágák lennének, akkor se essünk kétségbe. Faltörmelék, malterhulladék és fahamuhoz minden gazda hozzá tud jutni ingyen. Lökjünk ebből — szükség szerint — 2—3 naponként egy-egy lapáttal az ólba. A malac szívesen turkál bennük és kiszedi belőlük azt, amiben szervezete hiányt szenved.

Másik főszabály malac hizlalásnál, hogy a zsirlerakódás idejét minél későbbi időre toljuk ki. Ezt a fehérjében gazdagabb takarmányok (borsó, bükköny, cirokmag, tönköly (alakor), korpa, árpa, zab) és minél kevesebb kukorica adagolásával érjük el. A malacokat naponta háromszor kell etetni.

Utolsó kérdés, mellyel még foglalkozni akarok, a nyári vagy téli hizlalás kérdése. Tény az, hogy nyáron bőségesebb és változatosabb, sőt olcsóbb a konyhánk, nem tagadható az sem, hogy az állat kevesebb takarmányt fordítván a test rendes hőfokának fenntartására, *jobban értékesül a*

takarmány is nyáron, de az ár, az eladás viszont az, ami nagyobb nehézségekbe ütközik. A szabály az, hogy a sertésárak a zöldkáposzta fogyasztása idején emelkednek s rendszeresen augusztus elejétől november közepéig a legjobbak. Aki ezt ki tudja használni, ne mulassza el az alkalmat a nyári hizlalásra. Viszont nem jó hizláló az sem, kinek a hidegek beálta előtt még nincsenek tul téli hizói, a hizlalás feleidején.

A hideg sok jó takarmányunk értékét elszívja a sertéstől s a drága étellel sok hanyag ember a zuzmarát eteti.

Gyermekkoromban sokat töprengtem azon, hogy miért készítik a legtöbb perselyt sertés formájára. Ma sok szükséggel küzdő tisztviselő meg tudna felelni erre. A sertés, mint a legolcsóbb háziállatok egyike, kiválóan alkalmas arra, hogy kényszer-takarékpénztáru szolgálva, összegyűjtse a ruházkodáshoz szükséges nagy összegeket. E feladatának becsülettel meg is felel mindenütt, hol kellő szakértelemmel bírnak vele.

Dr. Nagy Endre.

Miként segíthetünk megriphult vetésünkön?

Szomorú idő jár a gazdára! Az elmúlt év rossz termése most mutatkozik meg a maga szomorú valóságában. Elérkeztünk ismét a maximáláshoz. Ennek eredménye a szokásos módon jelenkezik; a buza elünt, mintha a föld nyelte volna el. Mi gazdák, már aratáskor megjövendöltük pontosan a bekövetkező eseményeket és az árak szédületes magasságát.

Sajnos, nemcsak az új termésig látom ily sötétnek a helyzetet, hanem a kihatások, a jövő képe is nagyon szomorú.

Eltekintve, hogy az idén kevesebb a buzával bevetett terület, eltekintve, hogy a maximálás után mindig fél a gazda buzát vetni, eltekintve a birtokreform hatásától, nyakunkon van a félelem a kedvezőtlen, hótalan, száraz tél miatt. Nagyon félős, hogy rosszul teleltek buzáink.

Azonban ne veszítsük el fejünket! A gazda örökös küzdelmet folytat a

természettel és e küzdelem megedzette idegeit és ősztökéli, hogy kellő időben tegye meg a szükséges lépéseket a baj csökkentésére és az elpusztult vagy megrikkult vetés lehető pótlására, megjavítására.

Várjuk készen a kikeletet és kellő időben tegyük meg, ami még megtehető!

Kísérjük vetésünket a fagyok elmúltával naponként figyelemmel. A fiatal növények beszédesek és hamar meglátja a gazda, hogy vetése mekkora és milyen kárt szenvedett.

Kedvező időjárás esetén a gyengén telelt buzában javulás állhat elő, tehát maga a természet igyekszik pótolni a pótolni valókat.

A gazda is segíthet rosszul telelt, megrikkult vagy felfagyott vetésén.

A *felfagyás* abban nyilvánul, hogy a gyökerek egy része fövestől kihuzódik a földből. Az ilyen vetéseket, amint rélehet menni a földre, jól lehengerezniük, miáltal a tövek a talajba nyomatnak, a gyökerek újból megeredhetnek és újból képződhetnek.

Ha buza vetésünket nagyon megviselte, megrikkította a tél s emiatt tavasszal gyengék, de nem annyira gyengék, hogy ki kellene szántani, az u. n. *felültrágyázással* segítünk.

Itt a földolog, hogy a meggyengült vetést lehetőleg gyorsan erőre segítjük, hogy képessé tegyük a talaj tápanyag készletének nagyobb mérvű felhasználására.

Erre a célra használható a trágyalé, melyet célszerű vízzel felhígítani és lehetőleg egyenletesen elosztva a meggyengült vetésre öntözni.

A trágyalénél sokkal jobb műtrágyát, az u. n. chilisalétromot használni a gyenge vetések felsegélyezésére, melylyel igen kedvező eredményt érhetünk el. A chilisalétromból 30—40 kilót kell tavasszal holdanként rászórni a vetésre. Célszerű ezen mennyiséget két részben elszórni. Előbb felét és ha a kívánt eredmény ettől nem mutatkozna, úgy 10—14 nap múlva a másik felét. Miután ily kis mennyiséget bajos egyenletesen elosztani aránylag nagy területre, azért célszerű az elszórandó chilisalétromot elszórás előtt száraz homokkal jól összekeverni.

Felültrágyázással csakis azon esetben lehet reményünk a meggyengült

vetéseken segíteni, ha a vetés gyengeségének a mostoha tél és nem a föld soványsága az oka. Ez utóbbi esetben többet ártunk, mint használunk, mivel a salétrom oldólag hat a tápanyagokra és így rövid időre nagyobb mennyiségű tápanyag áll a növény rendelkezésére, az erősebb fejlődésnek indul, de mivel később annál kevesebb tápanyagot kap, fejlődésében visszaesik, silány vagy semmi termést nem ad.

Az őszi tavaszi megboronálása is sokat segíthet a meggyengült vetéseken. Április havában ajánlatos a fogasolást alkalmazni és pedig jó közepnehéz boronával.

A fogasolás egy kapálásnak felel meg. Általa a talajt porhanyítjuk, légjárhatóbbá tesszük, konzerváljuk a téli csapadékot és irtjuk a gyomokat.

A német gazdák azt tartják, hogy: „aki buzát fogasol, az soha se nézzen hátra.”

A jól megfogasolt buza vetés bizony szomorú képet mutat, de e szomorú kép csak pár napig tart, mely után a gazda fejlődésnek induló vetésében gyönyörködhetik.

Kolozsvár, 1925 február hó.

Gy. Rosenberger Sándor.

A szőlőtalaj megművelésének legújabb módja.

(Válasz.)

A gazdaközönség alszik, ébresszük föl, de ne tartsunk ferde tükröt eléje ébredéskor, mert előremenetel helyett hátra marad.

A szőlészetnek az erdélyi részekre szőlő helyes megoldását végtelen sok tényező befolyásolja, ezért e három szó után: *földrobbantás, zöldtrágyázás, gipszelés!* egy nagy kérdőjelet bátorodom tenni.

És kérdem, hol, ki és mikor kísérte meg a robbantást, annak munkaadó eredményét, minőség és költség szempontjából, hogy zarándokoljunk oda és nézzük meg, mert ha régi szőlők között valaki robbantana, a szomszédok tüstént beperelnék.

A zöld takarmány helyett a termő szőlő ledobott és aprított venyigéjét és a termelt szőlő törkölyét kell összeválogatva gyepsőlddel, lombbal, hamuval, trágyaléval, ezek valamelyikével

vegyes trágyává (composttá) gozni és kész a trágya.

A gipsz a szőlő talajában vesztéses trágyázás lenne, mert a mély amerikai alanyfajtáknak nagy ellenállásuk van a gipsz inkább csak a talaj másfelől a gipsz inkább csak a talaj szer, mely a talaj tápanyagait tölti ki, sebben oldja fel, a növények megeredését mutatnak és hoinap a gyengy talajt hagynak hátra. Másrészt a földös légeny-tartalom (nitrogén) a talajban rontja általában a must, borok ízét, abban a cukor apadását, a sav fehérje szaporulatát idézi elő, utóbbi a boroknál a fővésben, a savas ségre való hajlandóságban jelentkezik (Igy írja Joulie vegyész.)

E vidéken igen sokan forgatják a talajt szőlő alá, de 1600 □ öletet 40 munkás forgat, tehát 1 munkás nap 40 □ ölet, hanem 7-szer, 10-szer, esetleg 11-szer 40 munkás, mert a talaj, ahol 1 munkás 2—3—4 □ ölet alig-alig forgat meg. Ezért kitűnő a munka, ahol hozzá lehet a talajhoz járni.

A szives érdeklődők ezt is olvassanak el és forduljanak ahhozért, tapasztaljanak szakértőhöz, mert ma rettenetes éle van az időnek, kísérletezésre nincs idő, se pénz.

Még egyszer üdvözlöm a szőlővel foglalkozókat és a szőlővel foglalkozók iránt ébresztő kezdeményezőket.

Dezső Miklós

ny. szőlő- és bor-főfelügyelő

Véglegesen megállapították a cukorrépa árát.

A kereskedelmi és iparügyi minisztérium még a múlt év decemberében bizottságot küldött ki, hogy az év végre a cukorrépa árát megállapítsa. A bizottság egyezményre jutott, amelyben a répatermelők, a cukorgyárak és a fogadók s amelyhez a kereskedelmi és iparügyi minisztérium is hozzájárult.

A cukorrépa legkisebb árát a termelő állomásán 10 ezer kilogramm vagononként 8 ezer leuban állapították meg. Megállapítják azt az emelkedési skálát is, amely szerint a cukorrépa ára emelkedni fog, ha a kristályos cukor ára is drágul. A cukor árában illetékes csomagolási költség nincs benne. A cukorrépa árát körülbelül 18 leus mellett egy 10 ezer kgr-os vagononként a cukorrépa ára a termelő állomásán

8 ezer leu, 19 leus cukornál 8400, 20 leusnál 8900, 21 leusnál 9500, 22-esnél 10200, 23-asnál 10900, 24-esnél 11800, 25-ösnél 12500, 26-osnál 13400 leu. A 26 leunál magasabb árnál minden egyes leu emelkedés után a répa ára 900 leuval nő vagononként. A banival történő emelkedéseknél a répa ára aránylagosan emelkedik.

A cukorrépa árának kiszámítására szolgáló alap a cukornak hivatalos ára lesz, amelyet a kereskedelmi és iparügyi miniszter állapít meg. Ha azonban a cukorgyárak betudnák bizonyítani, hogy ez az ár nem helyes, a középárát egy bizottság fogja megállapítani, amelyben a mezőgazdasági szindikátus és cukorgyárak 2-2 kiküldöttje s a miniszterium egy kiküldöttje mint elnök vesz részt. Ez a bizottság állapítja meg a cukor eladási középárát az október 1 és március 1 közötti időben. Ezt az időközt a termelők és gyárosok beleegyezésével meglehet rövidíteni.

Gazdasági könyvek. Olvasóink közül sokan fordulnak hozzánk olyan könyvekért, amelyek az okszerű, előrehaladott gazdálkodás kérdéseivel foglalkoznak. Ilyen könyvek kiadását mi is tervezzük a Magyar Nép könyvtár-sorozatában. Addig is, amíg terülnket megvalósíthatnók, más úton igyekszünk olvasóink szükségleteit kielégíteni. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület kiadványait bizományba vettük és a megrendelőknek megküldjük. A könyvek nagyon olcsók, ám fő ajánló levelük, hogy kitűnő szakemberek munkái. A következő könyvekkel szolgálhatunk az érdeklődőknek:

1 Réti János. A trágyáról, a trágyázásról — — — — —	Lel
2 Gáspár József. A kaszálók és legelők ápolása — — — — —	5.—
3 Virág Elek. A gazda mint sertés-hizlaló — — — — —	5.—
4 Tormay Béla. A borjúkülneveléséről — — — — —	5.—
6 Hauer Géza. A fejőstehénről — — — — —	5.—
7 Hensch Árpád. A szántás-vetésről — — — — —	5.—
9 Domokos Kálmán. Az építkező gazda — — — — —	10.—
16 K. Vörös Sándor. A dohánytermelésről — — — — —	10.—
17 Ásványi Lajos. A vörös lóhere termesztéséről — — — — —	8.—
20 K. Vörös S. A gazdaságok berendezéséről — — — — —	5.—
21 Marc Ferenc. A kosárfiz termelése — — — — —	5.—
22 Kovácsy Béla. Házi állatok takarmányozása — — — — —	5.—
30 Nemes István. Az öntözés — — — — —	5.—
36 Jakab L. Állatok egészségének gondozása — — — — —	10.—
38 Cserháti Sándor. A gyomok kártékonyasága — — — — —	5.—
43 Ikfalvi. Szőlőművelésről — — — — —	5.—
45 Hadvíg Albert. Tanácsadó fiatal	

gazdák számára — — — — —	Lel
46 L'Huillier István. A káposzta-félék termelése — — — — —	10.—
47 Dr. Balntner Ferenc. A mezőgazd. szeszgyárak — — — — —	5.—
49 Dr. Barna. A kenyéradó növények ellenségei — — — — —	5.—
52 Dr. Péter. Vadontermő gyógynövények gyűjtése — — — — —	10.—
55 Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajtkészítés — — — — —	10.—
57 Jászberényi Audrás. Tejgazdaság, vajkészítés — — — — —	15.—
58 Cséser Gyula. Az utak és terek fásítása — — — — —	15.—
60 Dr. Szentkirályi Ákos. Erdély juhai — — — — —	5.—
61 Dr. Péter Béla. A gyógynövénytermesztés — — — — —	40.—
	10.—

Nemzetközi jelentés az európai vetésekről. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet jelentése szerint Európa legfőbb gabonatermelő országaiban az őszi vetéseket elvégezték és ezek általában jó állapotban vannak. Mindössze két ország mezőgazdasági helyzete nem kielégítő: Magyarorszáé és Angliáé. Magyarországon a szárazság és a hideg időjárás gátolja a vetések fejlődését, míg Angliában éppen ellenkezőleg: a túlságos talajnedvesség akadályozta a mezei munkáknak kellő időben való elvégzését. Az Egyesült-Államokban a december közepén történt havazások elegendő védelmet nyújtanak a vetéseknek.

Heti piac.

Fapiac. Az erdélyi fapiac az üzletelenség tartós. Építőanyag 1800—1950, prima áru 2000—2100, léc és görléc 1920—2000, faragott fa 1400—1450 L. Friss vágású tűzifa per vagon ab határ 5500—5700 L.

Vaspiac. A vas alapára 11:30, melyből a középkereskedőnek 1:85 kedvezményt adnak, sodronyszeg 15:50, sodronyhzuzal 15:50, betonvas 11:30, formavas 11:45, vasgerenda 11:30, abrónsvas 12:60, finom bádoglemez (Resica) 16:50 L.

Szeszbor. Kolozsvár 50—52, Nagyvárad 50, Arad és Temesvár 52—53, a Székelyföldön 53—54 L. per vagonétel. Szilvapalinka 100 fokónként 90—95, sörpálinka 80 L.

A bortermő vidékeken alig maradtak a gazdák kezén készletek, a kereskedők mind összevásárolták. Ennek megfelelően a kínálat gyenge, az árak emelkednek. Nagykároly—Szatmár vidékén már 16—18 L-t fizetnek literenként, sőt fajborkért maligandfokónként 2 L-t is megadnak, ami 22—26 L-es árnak felel meg.

Bőr- és cipőpiac. A bőrarak terén átlag 7—8 százalékos emelkedés mutatkozik. A bőrarak így alakulnak: Fekete borju box Ia 60—80 L, IIa 45—50 L quadrát drb-ként. Fekete rindsbox 50—60 L. Fekete chevreux prima 80—100

L. Barnabőrök 80—100—120 L között vannak, a gyártmány minősége szerint. Lack 95—110 L. Chevr. lack 130—140 L. Antilop bőrök 80—110 L. Tehénbőr kg.-ként 250—290 L. Talpak: Lábastalp 135—155 L. Croupontalp 210—230 L. Nyak 100—130 L. Hasszél 100—110 L. Cserespofo 50—60 L. Marhatalpbélés 150—180 L.

A cipőpiacon is lanyha az élet. A váltócipő műhelyekben alig van csak néhány pár rendelés hetenként. Az árak magasak és még mindig emelkedő irányt mutatnak. A készcipő raktárokban is gyöngö a kereslet és ez is inkább az olcsóbb minőségű box és chevreux cipőkben. A luxus áru a nagy pénzhiány miatt teljesen háttérbe szorult. De ez csak ideiglenes tünet, mert amint pénz lesz, ez is visszahódítja terét. Az áralkulatok a következők: Férfi fekete rindsbox egész cipő 700—800, boxcalf 800—900, színes bőrben 900—1100, félcipő 850—1000, női fekete boxcalf félcipő 650—700, chevreux 700—800, színes 800—900, lack és antilop 800—1100 L.

Termény és élőállat. Csikszerepa. A farsangi állatvásári felhajtás a folyó évben jóval nagyobb volt az előző években megszokott felhajtásnál. A kereslet is nagyobb lévén a szokásosnál, az állatvásár általában igen jól sikerült és majdnem kétszeresére emelkedett a forgalom az előző év forgalmával szemben. Külföldi exportvásár nem volt. Belföldi forgalomban állatvásár köttetett 377 esetben, mintegy 550 drb. állatra. Ennek a zöme a szarvasmarhákra esik. Lovásár és sertésvásár igen kevés volt, aminek nagyrésztben a felhajtás selejtes minősége volt az oka. Árak: I. rendű vágó ökrök párja 18.000—24.000. I. rendű gazdasági ökrök párja 14.000—20.000, II. rendű gazdasági igás ökrök párja 12.000—14.000. III. rendű gazdasági igás ökrök párja 8000—12.000. I. rendű tenyésztehenek darabja 5—7000. II. rendű tenyésztehenek darabja 3—5000. I. rendű koci vagy hátsó felhajtás egyáltalában nem volt. I. rendű gazdasági lovak párja 16—20.000. II. rendű gazdasági lovak párja 12—16.000. III. rendű gazdasági lovak párja 6—12.000. Sertésvásár csak a helybeli és a legközelebbi 2—3 község közötti forgalomba fordul elő. Malacok darabja 250—300, süldők 800—1200, anyasertések (tenyészokok) 1200—3000. Hizott sertés felhajtás nem volt.

Medgyes. Métermázsánként: Buza 1100, sörárpa 900, zab 600, szemes kukorica 600, fehér bab 900, széna-laza 200, szalma-laza 140 L.

Székelyudvarhely. Vékánként: buza 180—200, rozs 140—150, árpa 135—145, zab 58—64, kukorica 84—88, burgonya 24—28 L.

IPARI ROVAT

Az aranybányákról. Tudvalevő, hogy az új bányatörvény 87. cikke kötelességévé teszi az aranytermelőnek, hogy egész termelésüket az államnak adják át. Az átvételt az aranybevéltő hivatalok eszközlik, a milyen Erdélyben három van: Nagybányán, Zalatnán és Abrudbányán. E hivatalok a háboru előtti időben is működtek s az eljárás az volt, hogy az aranytermelő beszo­gáltatta aranyát a hivatalhoz meg­próbálás végett, a próba alapján meg­állapították annak árát, ha ezt a termelő megfelelőnek találta, úgy az aranyat a hivatal nyomban kifizette, ellenkező eset­ben a termelő visszakapta termelvényét s megpróbálhatta másnak drágábban eladni. Utóbbi eset ritkán fordult elő, mert az arany világpiaci árával nemcsak a hivatalok, hanem a magánosok is mindig tisztában voltak s egyik sem adhatott többet, mint a másik. A termelő legfőntebb a próba helyességé­ben kételkedhetett s ezért vitte el ara­nyát magánoshoz, aki esetleg pontosabb próbát készített s ezáltal néhány fillérrel magasabb árat fizethetett gram­monként, mint a fémbevéltő hivatal.

— Az új bányatörvény életbelépte óta ez az eljárás megváltozott, mégpedig a termelők kárára. A fémbevéltő hivataloknak az az utasításuk, hogy a beváltásra hozott arany árát ne fizessék ki, hanem arra csak előleget adjanak, a végleges árát a Banca Națională állapítja meg s fizeti ki a termelőnek. A fémbevéltő hivatalok tehát sohasem tudják megmondani, hogy a beszállított aranyért mennyi jár, mert a napi árát a Banca Națională nem közli velük, sőt az általuk megállapított finomsági

fok sem biztos, mert a Banca Națională újból próbálja az egyes tételeket s a saját próbája alapján fizet. Az elintézés lassúsága következtében hónapok is el­telnek, míg egy beszállított tételt a fém­bevéltő hivatal a termelőnek ki tud véglegesen fizetni, mely körülmény kü­lönösen a nagyobb mérvű valutaingadozás idején érzékeny károkat okozhat. Nincs a közgazdasági életnek olyan ága, hol a termelő termelvényének eladása alkalmával ne tudná, hogy mennyit kap, csak éppen az aranybányász sorsa az, hogy sok fáradsággal és sok kiadással kitermelt aranyát a vevő kénye-kedvére bízott áron kell, hogy oda adja. Az emlitett 87. cikk ugyan kimondja, hogy „a vételár az arany minőségének megfelelő világpiaci ár”, ez azonban csak írott malaszt. Az arany világpiaci ára már hónapok óta 126.000 L. körül van, ennek dacára a fémbevéltő hivatalok csak 80.000 L. előleget jogosítottak fizetni a finom arany kilogrammjáért, a Banca Națională pedig — minden indokolás nélkül természetesen — hol 110.000 L-t fizet kilogrammonként, hol 115.000 L-t, némelykor 120.000 L-t, azonban a teljes világpiaci árat soha még egyetlen egy termelő sem kapta meg. Ilyen körülmények között a bányászközönség előtt csak két út áll: vagy csempésznek adni el az aranyat s vállalni a bányatörvény 140. cikkében írt 3—5 évig terjedhető börtönbüntetést és az eladott arany értékével egyenlő pénzbüntetést, vagy veszettséggel dolgozni, illetve üzemet beszüntetni és leépíteni. Mind a két út a bányáknak romlásához vezet s egyben az állam érdeke ellen való, mert sem ebben, sem abban az esetben az állam aranyhoz nem jut.

Szenzációs magyar szabadalom a gummigyártásban. A magyar tech­nikai élet nem egy világraszóló szaba-

dalmat termelt ki eddig is, az utóbbi időkben pedig meglepő erővel bocsát világgá újabb találmányokat, amelyek az erkölcsi sikeren kívül tetemes anyaghasznot is jelentenek a feltalálókna az országnak, leginkább persze azoknak a vállalatoknak, amelyek a találmányokat már csirájukban megszerzik és a kísérletekhez tőkét nyújtanak. Kand. Kálmán villamosmozdony, a Ganz Danubius 30 százalékos szénmegtakarító fűtőszerkezete után most a Magyar Ruggyantagyár jutott egy nagyértékű találmány birtokába. Ez a találmány a gummii­par terén — hir szerint — korszakalkotó, könnyebbé, gyorsabbá és olcsóbbá teszi a gummigyártást, amelle­ly hogy gyártmányai jobbak. Dr. Kleit Pál vegyész mérnök a feltaláló. A találmánynak már az egész világon hí­ment és egy amerikai csoport dollárban is hatalmas összeget ajánlott fel a találmánynak Amerikában való felhasználásáért. A ruggyantagyár már meg­kezdte az új szabadalom alapján való gyártást.

A zsilvölgyi szénbányák termelése túlhaladja a békebeli eredményt. Mint petrozsényi tudósítónk jelenti, a Petrozsényi Szénbányatársulat egyik kimutatása szerint a zsilvölgyi szénbányák termelése az utóbbi időben hatalmasan növekedett, a békebeli 50 vagonot kitevő napi teljesítménnyel szem­ben a Petrozsényi Társulat bányái szén­termelésüket 532 vagonra fokozták. Ezt a mennyiséget még fokozni lehetne, ha a bányamunkások javadalmazás olyan nivóra emelnék, hogy ne kelljen nélkülözniök.

Lebélyegzett ruhák. Konstantinó­polyból jelentik: A török kormány meg­találta a módját annak, hogy a hazai ipart kellően támogassa. A közelmű­ben ugyanis rendeletet bocsájtott ki, melyben szigorúan megtiltotta az állam alkalmazottainak, hogy ruháikat külföldi anyagból csináltassák. A rendelet eg­aránt vonatkozik a polgári tisztviselőkre, a katonákra, rendőrökre, tanítókra, s a képviselőkre, a városok polgármestereire és általában kiterjed nemcsak felső ruhákra, hanem a fehéreneműek lábballalra, nyakkendőre és harisnyára. Egy külön erre a célra megszer­vezett bizottság minden harmadik hónap­ellenőrző szemlét tart, amelyen a ká­dástalan ruhadarabokat hivatalos bélye-

SIMONFFY ISTVÁN

mezőgazdasági gépgyár, vas- és rézöntöde CLUJ—KOLOZS­VÁR, Str. Avram Jancu (volt Pető-utca) 60. — Telefon: 85.

Több mint 50 éve fennál; készít és raktáron tart földmívelési eszközöket: különböző fajtájú ekéket, taligákat, vasboronákat, szelelő rostát, kukorica morzsolókat, répa és szecskavágó gépeket, teljes malom és olajgyári berendezéseket és azok alkatrészeit, különböző közlőmű tengelyeket, gyűrűs kenésű csapágyakat, szíjkerekeket és 5 HP benzinmotorokat. Javit szakszerűen garancia mellett gőz, benzin, szivógáz és nyersolajmotorokat. Önt vasból és rézből mindenféle géprészeket és más öntvényeket ócska minta után vagy rajz szerint.

— Megkeresésre költségvetéssel díjtalanul szolgál. —

zövel látja el. Ha ilyenkor a jelentkezőn nem előírás szerinti ruhát, vagy fehérneműt találnak, azt szigorúan megbüntetik, a kifogásolt ruhadarabot pedig elkobozzák. A szigorú rendelkezés különösen a görög gyártmányok ellen irányul. Természetesen a török gyárak és vállalatok nagy lelkesedéssel fogadták a belügyminiszter rendeletét. Érdekes különben, hogy szigorúan tilos a házakat kékre vagy fehérre festeni, mert ezek görög színek és így sértik a nemzeti érzést.

Csodakazánt talált fel egy német ember. Berlinből jelentik: A Berliner Tageblatt jelentése szerint Becker Bernát mérnök a Weimar melletti Nohraban olyan gőzkazánt talált fel, amely a hőtechnika terén döntő átalakulást idézhet elő. A kazán, amely csőrendszerből áll, az eddig használatos formájú gőzkazánoknál kétszázszor nagyobb teljesítményre képes. Az új kazánál szétporlasztott vizet sajtolnak be a csövekbe; mihelyt a víz ebben az állapotban a csőbe jut, nyomban gőzzé változik át. A sajtó képviselői előtt a föltalálónak sikerült egy kísérleti kazánban négy perccel a befűtés után 200 légköri nyomást előállítani.

Meghalt a Bánság egyik legnagyobb műmalomiparos. Lugosi tudósítónk jelenti: Schwartz Hermann, lugosi nagykereskedő, műmalomtulajdonos tegnap, 62 éves korában meghalt. Schwartz Hermann egyike volt a Bánság legjelentékenyebb kereskedőinek, kinek nevéhez és több évtizedes fáradhatatlan munkájához a bánsági malomipar újabb fejlődésének nagyon sok eredménye fűződik.

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925. február 22.

1 dollár	=	199.50--200 leu
1 font sterling	=	952.--957 "
1 svájci frank	=	38.60--38.80 "
1 francia frank	=	10.50--10.60 "
1 líra	=	8.20--8.25 "
1 aranyárka	=	46.66-- "
1 cseh korona	=	5.92--5.97 "
1 dinár	=	3.15 "
360--365 magy. k.	=	1.-- "
352--355 osztr. k.	=	1.-- "

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.

MULATTATÓ

Jókai.

(Születése százados évfordulóján.)

Mikor kimondom a nevét: szívemben
Álmok varázsát érzem,
S valami édes, bűbajos igézet
Játszadozik velem.
Elvész előlem a rideg valóság,
El ez az egész látható világ,
Valami más, tisztább világba járok,
Körülfölelnék melegebb sugárok,
S mosolyog rám ezer csodavirág!

Milyen világ ez! Hasonló a földhöz,
De más, — gyönyörűsegebb:
Balzsamosabb, kékebb a levegője,
Sugára fényesebb.
Mennyboltja mélyén búvólón ragyognak
Nagy, ábrándos nézésű csillagok,
S míg föltekintesz hozzájuk merengve:
Meggabonáznak egész életedre,
Fényük örökké lelkeken ragyog.

S milyen a népe ennek a világnak!
— Erősek, szépek, jók, nagyok!
Lelkem kibontja szárnyát: hadd lehessen
Olyanná, mint azok!
Ti talpig hősök, férfijellemek ti,
Ti földiségen tulnőtt alakok:
Valódságtok én nem méricskéltem,
Csak veletek rajongtam, küzdtem, égtem...
S ti mintaképnek úgy beváltatok!

A nő; a férfi eszményképe itten.
Naptiszta és glóriás ideál,
Kihez a küzdő ifjú szíve, lelke
Csak imádkozni jár,
Ez a világ a tiszta szerelemnek
Meleg, családi, nyájias otthona...
— Oh szerelem, gyötrelmes-édes álom:
Nem álmodott át költő e világon
Jókainál gyönyörűbben soha!

Mélyen hajolj meg népem ifjúsága,
Mikor kimondod a nevét.
A szerelemnek Ő hadd hintse rátok
Első igézetét!
Könyvel: csupa illomsziromból,
Szerelme mint: „Énekek éneke”...
Az Azrák törzse sohse hal ki végkép,
Mig itt veszi szerelme mintaképét!
Az ifjú és szelíd szerelmese!

— Oh hányan áldjuk hű emlékezéssel
Lelkét, világát, álmait.
Kik itt lettiünk rajongó hivatékké:

És bár az élet nagy tömkelegében
Ezt a világot nem igen lelem:
Csak hadd maradjak a hívője ennek,
S a kis cselédim ha fölcserpednek,
Őket is Jókaihoz vezetem!

Oh Jókai, mi örök büszkeségünk,
Szórd ránk örökös fényedet!
S ha valaha nemzeted életét is

Tuléli a neved:
Hirdesse híred akkor is világgá
Az eljövendő századokon át,
Hogy az a nép, mely Jókait termette,
Szerette
Eszményeit, szabadságát, honát!

Szabolcska Mihály.

Jókai Mór anekdotáiból.

A székely embernek megtiltják álmodni.

Az udvarhelyszéki lófőnek valami baja volt a királybíróval, aki, mint tudjuk, nagy ember volt, míg meg nem holt; haragudott is rá szörnyen; de azt felérte furfangos eszével, hogy azt neki visszabántani alkalmatlan dolog.

Mit gondolt hát ki? Egyszer, mikor legtöbb ember volt a kocsmában, elkezdé mesélni, hogy ő mit álmodott? mintha álmában a királybíróval összeveszett volna s azt szörnyen lehordta volna; mondott neki mindenféle szepet: „te varasgyik! te rusnya béka! te görbenyaku milling te! te éhes toportyánféreg! te rigolyás oldalbahó! te pribék! te olajzáklyán hizott kabala!” stb., stb.; mindezt jó fennhangon, hogy minden ember hallja.

Persze, hogy ez a sok szép cím mind fülébe ment a királybírónak: törvény elé állítják a góbét, hogy merte a királybírót ilyen rutul szidalmazni?

— Nem és hogy nem szidtam én ő kejelmet, éppég csak elmondtam, amit álmodék ahajt fölöle, de arról én egy cseppentett cseppet se tehessek.

Ekkor aztán ünnepevényesen dekretáltatott, hogy a székelynek többet álmodni nem szabad.

Még most sem szabad.

A cigány a háboruban.

Ütközelben volt a cigány katona. Egyszer a nagy ágyuzás elől el kezd a sereg szaladni, persze, hogy a cigány sem maradt ott.

Amint futna, jajgatva kiált utána egy sebesült:

— Ne hagyj itt pajtás, végy a hátadra, ellőttek a lábam, ne hagyj itt elveszni.

— No, hát gyere, — szól a cigány — s felveszi a hátára a sebesültet s szalad vele tovább.

Eközben jön egy másik ágyugolyó s elhordja a sebesült fejét.

A cigány nem vette észre s amint a sánc mögé ér, ahol a sebesülteteket kötötték, oda viszi a magáét a seborvoshoz:

— Ehen is van egy, kötözzé be az ur.

— Mit költözzek rajta? — szól a sebéssz, — hisz a feje van ellőve.

A cigány elbámul.

— No nézd, az akasztófára való, hogy rászédett, nekem azt hazudta, hogy a lábát lőtték el.

Háromszék.

Handabandázott a kortes a megyegyűlésen.

Egyszer azzal iorkolja le valaki:

— Hallgasson kend; hisz kend nem is nemes ember.

— Én? nem nemes ember! — kiált fel a kortes; de — ugyanaz vagyok még pediglen háromszéki.

— Az bizony, — szólta rá ellenfele hirtelen, — borszéki, csapszéki és mézsárszéki.

A drága libák.

Jön a panasz a huszárok ellen; ellopják kilenc libáját a biróné asszonyomnak. A biróné asszonyom sem rest, kimegy maga a táborba, felkeresi a generálist, csipőre teszi a kezét s megereszti nyelvének csatornáit.

— Micsoda istentelenség már ez? Hát a tulajdon hazánk földén sem vagyunk már báiorságban? Hallatlan eset ez, hogy egy asszonynek egyszerre kilenc libáját ellopják? És kik lopják el? Uram fia, magok azon tulajdon huszárok, akiknek kivont karddal kellene védelmeznie a szegény köznép libáit az ellenség ellen. Tulajdon magam tömtem, mellesztettem őket, egy gunár volt, a többi ártatlan liba; olyan fehér mind a kilenc, mint a csöppeni lőkmag, holnapután akartam bevinni a helivásárra s ime neki jön egy istentelen pogány trombitás, mert nem is mondhatom kereszténynek s mind valamennyinek kitekeri a nyakát. Ez rettenetes, ez hallatlan dolog, generális ur?! Ha én nekem satisfactiót nem ad...

— No, de adok, — szólta közbe a tábornok. — Meg tudná-e kegyelmed ismerni azt a trombitást, aki a ludakat ellopta?

— Ezer trombitás közül is! — bizonyítja a biróné asszony, pedig annyi trombitást nem szokás egy táborral cepelni.

Csakugyan rá is talált a maga trombitására, ki nem is tagadván a dolgot, ott a helyszínen víz körméről lekaptott s a tábornok parancsára olyan 40 bot hegedűtetett a lovonülő részére, amelyet csak valaha ingyen osztogattak, úgy, hogy vége felé biróné asszonyom majd a kezét lábát elte meg a tábornoknak, hogy ne ütse már azt a szegény katonát, hiszen nem akarta ő, hogy olyan nagyon megverjék, csak-hogy egy kicsinyt rájesszenek, ördög vigye a rongy libáit, kár volt értük szót is emelni? de bánja, hogy idejött a szegény trombitás, no!

De biz a trombitásnak csak egy botot sem engedtek el abból, ami ki volt rá mondva s biróné asszonyomnak végig kellett nézni az executiót; el is futott onnan, amint vége volt s egy szót sem tett többet a libákért.

A kiporozott trombitás pedig felugrott a negyven alól, összeütötte a bokáit, megköszönte a strófot s estig elfeledték a dolgot szépen.

Estefelé jó kléhezettén tért meg a táborba a kémjáról a tábornok tisztikarával, amidőn sátorába érve, jó bográcshus-szag üt meg az orrát. Oda-haza a legények kész vacsorára várták, csak úgy párolgoit a bográcásban a jó illatos paprikás lé. Nem is sokat kellett kínálni egyiket is, étvágy is volt hozzá elég, bor is volt, amivel lenyomtasák. Vacsora vége felé kérdé a tábornok:

— Melyitek készítette ezt a pörkölt húst?

E szóra előáll csákójához emelt kézzel a trombitás.

— Szolgálatára, én, nagyságos tábornok ur.

— No, ez ugyan jó volt.

— De drága is volt: *negyvenen* vettem.

(Érts alatta negyven botot.)

Fogadjuk hajlékunkba Jókait!

Jókai Mór születésének századik évfordulója alkalmából a Minerva R.-T. forgalomba hozta a nagy írónak saját kezű névalírásával ellátott klisé nyomatu arcképét, Wagner Géza rézkarca alapján. A 17,5 × 25 cm. méretben, finom könyvpapíron, színes nyomással készült kép a legsikerültebb nyomások közé tartozik. Egy kép ára 2 L, amely összegből a kiadó 1 L kedvezményt ad mindenkinek, aki a kép minél nagyobb körben való elterjesztésébe közreműködik. Hogy e kedvezményt a kiadó nyújthassa, legalább 50 db képre kell megrendelést feladni. Az ötven kép után járó 50 L előre beküldendő s ez esetben a portó költséget is kiadó hordozza.

Azt hisszük, hogy a százéves évforduló alkalmából mindenfelé tartandó Jókai-ünnepségek során igen sokan lesznek, akik megfogják hozni 2 L áldozatot avégből, hogy a magyarság nagynevű írójának arcképét megszerzhessék. A kiadó által nyújtott 50 százalék engedményből befolyó összegekből pedig igen sokféle jótékonyági akció segíyezhető.

A megrendelés feladható lapunk kiadóhivatala után is.

Ugyanott megrendelhető Jókai levelező-lap 100 as tételekben, darabonként 50 banf árban.

SZERKESZTŐI ÜZENETE

1. Utolsó lapszámaink már 12.000 példányban jelentek meg, új előfizetőink száma az újévben még jóval meghaladta a 2800-at azóta is naponként 50—60 testvérünk jelentkezik, hogy „Magyar Nép” felkes és nagycsaládjába felvételét kérje. Igaz örömmünkben, hogy önzetlen és becsületes szándékainkat kedves olvasóink ennyire megértették, ime megígérjük, hogy a számításunk szerinti körülből 2—3 nap múlva bekezdő

3000-dik új előfizető bejelentőjének 1000 Lel jutalmat adunk.

Legyenek meggyőződve olvasóink, hogy jutalmunk odaítélésénél semmiféle személyválogatás nem lesz s a szerencse azt éri, kinek a napi posta feldolgozásakor sorra kerül leveleiből a 3000-dik új előfizető kilírjuk. Lapunk belső alkalmazottai és barátai, kik a 3000-ik új előfizető közeledését figyelemmel kísérhetnék s így nyerési esélyük nagyobb lehetne, a verseny természetesen nem vehetnek részt. A nyерő nevét megfelelő lapszámunkban azonnal leközzöljük.

2. Miután előfizetőink száma az újévben eddig már majdnem 3000 emelkedett, természetes, hogy ennypéldánnyal többet tartalékba kell nyomathattunk, s így új előfizetőink mindig csak a rendelés után következő lapszámtól kezdődőleg szolgálhatjuk, aminek szives és megértő tudomásulvételét kérjük.

3. Ismételten nagyon kérjük kedves olvasóinkat, hogy pénzesutaványaikon mindig és föltétlenül tüntessék föl a küldött pénz pontos rendeltetését részletezve, hasonlóan a törzskönyvi számukat is, mert ezzel munkánkat gyorsabbá teszi és megkönnyítik, míg ellenkező esetekben alig vagyunk képesek elintézni a napi póstat.

D. L. Ploesti, St. Gy. G. Ferencfalva, B. Szentegyházsfalu, H. Gy. Palota, S. J. K. Solymos, K. J. Szentágota, M. L. Kolozsvár, D. M. Bucuresti, P. D. Marosdöcse, K. Szilágycsah, B. B. Kézdivásárhely, D. Bucuresti, S. L. Borosbesbes, D. J. Lupeni, V. J. Béalbor, E. G. Sepsibesenyd, B. P. T. boszló, Sz. M. Temesvár, K. K. Szentegyházsfalu, Sz. I. Kisbacon, B. J. Bodófalva, Sz. Sepsikőröspatak, B. Zs. Hídvég, K. L. Zscho W. B. Petrozsény, Kl. J. Temesvár, Gy. Lövéte, A. K. Mikeszásza, K. Z. Kóly, K. Mezőverese gyháza, L. D. Etéd, Hangya-Nagyenyed, M. S. Nagyváradi, H. F. Erdmindsz D. L. Harasztikerék, M. I. Mezőpágoocsa, T. Bralla, J. Á. Bihar, dr. D. I. Kézdivásárhely, K. D. Fehéregyháza, V. I. Pálfalva, D. J. L. hény, P. E. Teke, dr. J. M. né Kézdivás

hely, G. J. București, K. F. Mezőköbölkit, K. V. Petrozsény, Sz. D. Ehed, L. I. Jobágy-
elke, F. Z. Szovata, K. B. Homoródszentlászló,
Sz. J. Alsókapnik, K. D. Méréfalva, L. I. Tor-
ony, Sz. I. Pir.
itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és
önzettel támogatásukért fogadják mély tiszte-
letünket, hálánkat és köszönetünket, bizalom-
mal kérjük és várjuk, további eredményes
támogatásukat.

K. J. M.-né Kozmás. Ragaszkodásáért sze-
rettel üdvözöljük, lapunkat azért megküld-
tük, 1925-re fizetni fog összesen 50 lel-t. P. F.
Valkán. Kérünk még alkalmilag 2-3 költe-
ményt, mivel ebből az egyből nehéz dolog
véleményünket megalkotni, üdvözlét. M. Gy.
Paptamási. Az 5 példányt egy hónapig válto-
zatlanul meghagyjuk, felelőssége nélkül, s
kérjük szíves segítségét, hogy ezalatt a fölös-
leges példány is gazdára találjon, köszönet
és üdvözlét. B. Gy. Barót. A dr. N. E. címe:
Dej-Dés, gazdasági egyetemi titkár. A kinal
közömbös esetleg ezeknél a magkereskedőknél
is elhelyezhető: Déri Árpád, Bréver János,
Lustig Ferdinánd, Vécsey Sámuel — Cluj-
Kolozsvár. Kérdezték lap ma nincs meg. K. P.

Ersébetváros. Írások köszönettel fogadva fő-
szerkesztőnél; méhészeti könyv címe: Br.
Ambrózy Béla, A méh. Budapest 1914. Az
Orsz. Magy. Méhészeti Egy. kiadása Bpest.
IX. Üllői-u. 25; a galagonya gyümölcséből
főzés útján lehet kivonatot készíteni, a gyü-
mölcsöt szét kell szarítani és a szarított leve-
let rövid ideig főzni kell, még a tea színt kap;
üdvözlét. Dóka asszony. Új előfizetőkért kö-
szönet, ügyet nyilvántartjuk, érdeklődünk eset-
leges jó alkalomról azonnal értesíteni fogjuk.

üdvözlétünk. Kl. J. Pankóta. Az 1687 lel el-
könyvelve, K. F. 83 lel-e I. 10-én bevezetve,
Sz. L. nálunk csak 4390 sz. a. egyszer szere-
l, 102 lel bejött, rendben 1926. I. 1-ig, kért
szám expedálva, köszönet és őszinte üdvöz-
let. H. S. Kolozsvár — Agronomul. Cim
j, lap tollunk pontosan kimegy. H. J. Körös-
abánya. Pénz bejött, naptár II. 9-én másod-
szor küldtük meg, üdvözlét. B. B. Bágyon.

Még nincs fizetve, s így pénzét kívánsága
szerint könyveljük, ha megérkezik, üdvözlét.
Z. S. Opálos. Együttérzését köszönjük, kér-
jük szíves ügy rendezve, naptár elment, kérjük
további szíves támogatását. Id. J. J. Nagy-
károly. A K. I. pénze bejött, a naptár címére
I. 12-én kiküldve, nem értjük, hogy ml. tör-
vényeket vale, érdekelt nézzen utána és érte-
sítsen, köszönet és üdvözlét. K. B. Érkeserü.

Új előfizetőkért köszönet, 1922. XII. 1-től
küldött 150 lel-el rendben leszünk 1925. I.
1-ig, erre az évre 100 lel-t kérünk, őszinte
üdvözlét. V. D. Dés. Cim jó, kért szám pó-
tolva, tollunk a lap rendszeren megy, pénz bejött,
üdvözlét. B. L. Dés. Pénz bejött, kért szám
kiküldve, üdvözlét. T. A. Miklósvár. Őszinte
szívesül olvastuk sorait, naptár megy, mult-
ban ment kis tiszteletdíjunk, vers alle-
rikus tartalmánál fogva, bár igen ügyes,
nem hozható, próza íszerkesztőnél, közölt
dolgokat tehetségünköz mérten szívesen ho-
moráljuk, igaz üdvözlétünk. B. J. Maroszent-
györgy. Cim javlva, új előfizetőért köszönet,
hátrálék 1923. VII. 1-től 1925. XII. 31-ig 225
lel, az új előfizető díja pedig 100 lel, üdvöz-
letünk. B. P. Homoródujfalu. Új előfizetőért
köszönet, 3 naptár elment díjak összegyűjté-
sért igen hálások volnánk, őszinte üdvözlét.

L. A. Vajasd. Kivánsága szerint jártunk el,
250 L-ért egy évre szívesen megküldjük, üv-
özlét. B. P. Homoródujfalu. Az eljárás em-
ltekett részéről érthetetlen és jogtalan, klad-
ványunk az egységesítés előtt készült s így
valóban nem propaganda célból olyan, amilyen
s különben is a ml magyar olvasóközönsé-
günknek egészen megfelelő, köszönet és üd-
özlét. S. L. Csikszentmárton. Írásai határozottan
kerültebbek, mint előbb, valószínűleg hozunk
bele (Tanító bácsi), üdvözlét. C. K. Kis-
várad. Irjon a Bonaventura könyvkereskedés —
Cluj-Kolozsvár Szentferencrdi Zárda címre.

B. G. Gyergyócsomafalva. Küldeményét meg-
kaptuk, művész munkatársunk véleményét
levélben küldjük meg, addig legyen türelem-
mel, őszinte üdvözlét. V. B. Élesd. Jelzett
pénzek bejöttek, könyv kiküldve, támogatását
köszönettel vesszük és kérjük. B. K. Érszeg.
A 90 L. bejött, lapot megindítottuk, sajnos az
utalványok későre érkeznek, s ezért nem tud-
tunk nb. rendeléséről, üdvözlét. M. L. Puj.
1924. VII. 1-től hátrálékban, jelzett pénz még
nem érkezett be. Sz. A.-né Örvénd. Előfizetés
évre 100. apróhirdetés 40, egyült 140 L. szí-
ves beküldését kérjük. Özv. T. K.-né Magya ó-
kerke. Apróhirdetés egyszeri közlési díja
40 L., aminek szíves beküldését kérjük. B.
Zs. Hídvég. E kérdésben már személyes meg-
bizottal beszélgetünk, annak további nyilvá-
nos tárgyalása azért sem volna helyén való,
mert a beküldött tudósítás jóhiszeműsége ké-
sége. Különben a részletezés egy ilyen
ügynél, bármily nemes indulatból fakadna is,
a nagy olvasóközönség előtt unalmas lehetne.
Őszinte üdvözlét. Sz. J. Csikszentmihály. Ki-
vánsága értelmében 17 drb. megy a címére.
M. B. Jacobesü. Hátrálék 1924. VIII. 1-től
39 L. fázadozásaiért őszinte köszönet és hála.
Gy. R. Kolozsnagyida. Pénz még nem jött
be, előfizetés lejárt 1925. I. 1-én, üdvözlétünk.
K. A. Csernátfalu. Szíveskedjék ml szá-
munkban elolvasni az E, G. E. kiadványairól
szóló cikkeinket s egyebekben is forduljon
ennek az Egyletnek címére (Kolozsvár, Str.
Mureșan 10.) N. S. Retteg. Levelét megküld-
döttük M. Gy.-nek, kérve tőle cikkéhez a ki-
vánt kiegészítést, őszinte üdvözlétünk. V. A.
Zernest. A Bilz féle könyvről nincs tudomá-
sunk, mindenütt kerestem, a Minerva könyv-
kereskedés (Deák F. u. 1.) ajánlja a Platen
I-II-III. köte és ilyen munkáját, de ennek ára
1000 L., üdvözlét és köszönet. J. I. Nagy-
károly. Naptár elment. 1924-re naptár árával
a hátrálék 101 L., pénz még eddig nem érke-
zett be, üdvözlét. A. I. Kászonimpér. Pénz
bejött, 1925. IV. 1-ig rendben, csak egyszer
van bevezetve, üdvözlét. B. I. Melegföldvár.
A 90 L. bejött, rendben 1926. I. 1-ig, üdvözlét.
N. S. Gyulakuta. Hátrálék 1924. III. 1-től 88
L., őszinte üdvözlét Sz. Z. Lupény. 1924. VI.
23 től 360 pld. ment 1925. II. 1-ig, fizetendő
612 L., üdvözlét. K. I. Érmihályfalva. Pénz
még nem jött be, naptár és hiányzó szám
kiment, üdvözlét. K. J.-né Oltzem. Pénz be-
jött, naptár XII. 16-án és II. 16-án kiküldve.
P. S. Futásfalva. Pénz bejött, külön címe-
ken egyült megy 16 drb. tanuk előtt megirt aján-
lott levélben mondják még egyszer vissza, s
azután ne törődjenek vele, őszinte köszönet
és üdvözlét. E. S. Nehoiu-Regat. A 90 L.
bejött, rendben 1926. I. 1-ig, üdvözlét. W. A.
Világos. A 90 L. bejött, lapot megindítottuk.
Sz. D. Keresed. Naptár és hiányzó számok
kiküldve, hátrálékban 1924. III. 1-től, pénz
nem jött be, üdvözlét. D. J. Csikmenaság.
A 200 L. beérkezett, folyó év végéig még 40
L-t kérünk, üdvözlét. Cs. B. Brassó. A 100
L. bejött, előfizetés rendben 1926. I. 1-ig, üd-
özlét. B. F. Barót. A 100 L. bejött, előfize-
tés rendben 1925. I. 1-ig. Özv. M. J.-né Nagy-
zerind. A 30 L. bejött, mult évre még ese-
dékes 50 L., fogadja szívből jövő részvétünket.
Beérkezett és nyugtázni kért pénzek: B. P.
Hídvég 505, J. L. Paké 1350 + 1229, P. I.
Nyujtód 835, R. M. Várasfenes 1126, E. G.
Sepieszenyő 933, D. I. Lövete 450, N. A.
Csikszentmárton 1350, P. S. Futásfalva 1440,
Sz. I. Kisbacon 2185, M. L. Lövete 820, S.
J. Homoródjánosfalva 1906, T. J. 959, B. P.
Torboszló 593, K. M. Maroscsapó 565, B. J.
Várasfalva 1620, L. A. Vajasd 370, M. J. Boica
571, S. J. Gyergyócsomafalva 450, K. D. Méré-
falva 450, L. T. Bölön 2725, R. K. Gyulafé-
hérvár 270, T. M. Abrudbánya 324, V. B. Élesd
243 + 508, új. M. L. Szentábrahám 895, W.
B. Petrozsény 601, P. T. Küküllődombó 720 L.

Ingyen kapja meg idej naptárunkat,
ha egy új előfizetőt szerez.

Apróhirdetések.

Vidéki uriházhoz finom főzést érío
szakácsnó kerestetik szobaleány mellé.
Cim a kiadóban.

Egyszerű házaspár kerestetik fa-
lura házi és kerti munkára. Cim a ki-
adóban.

VETŐMAGVAK

Legmegbízhatóbb beszerzési
forrása

MEZŐGAZDÁK

KERESKEDELMI

RÉSZV.-TÁRS.

A R A D

Gazdasági magvak. Konyha-
kerti magvak. Takarmányrépa
magvak. Fűmagvak. Virágmag-
vak nagyban, kimérve és színes
tasakokban Árjegyzék ingyen.

A Clujban, 1924. év szeptem-
ber havában tartott országos
állatkiállításon arany éremmel
kitüntetve.

Fél kg. gyapju vagy két kg. sajt
árával megmentheti birkáját a
pusztulástól!

DISTOL

biztosan meggyógyítja metely-
kóros juhait és szarvasmarháit!

DISTOL

Egyszerű a kezelés!
Biztos a gyógyulás!

Kapható

Gergely F. utóda
drogueriájában Cluj-Kolozsvár,

Gea-Krayer Drogueriájában
Temesvár,
Krafft és Rubert Drogueriájában
Brassó,

Dávid János gyógyszerár,
Marosvásárhely,
Farkas István Drogueriájában
Nagyvárad,

továbbá bármely gyógyszerárban.

A Magyar Nép kiadóhivatalánál előfizetőink kedvezményes árban kaphatják meg a következő könyveket:

Sorszám	A könyv címe	Előfizetőinknek			
		Bolt ár	Kiadóhivatalunkban	Posta előre küldve	utánvétellel
1	Vőfélykönyv	15	10	13	15
2	Históriás könyv	15	10	13	15
3	Szavaló könyv	15	10	13	15
4	Földmérés kis könyve	15	10	13	15
5	Belyár kendője	25	20	23	25
6	Bokréta Jókai műveiből	15	10	13	15
7	Dr. Gyárfás Elemér Bethlen Miklós kancellár	80	60	63	65
8	Dr. Kristóf György, Jókai Mór élete	50	40	42	45
9	Dr. György Lajos, Pásztorház Almanach	150	100	103	105
10	Erdélyi Magyar Naptár	20	11	13	15
11	Gyallay Domokos, Föld Népe	52	40	43	45
12	Lakner Ernő, Lelki harmat (r. k. imakönyv)	30	27	29	30
13	P. Olasz, Világproblémák	50	40	43	45
14	Benkő Anna, Gyermekmesék (képes)	70	50	53	55
15	Jánossy-Tóth, Körbe körünk (képes meséskönyv)	70	50	53	45
16	Walter Gyula, Izenet a világnak	50	40	43	45

„DÁCIA“

Építkezési anyagok raktára

Cluj—Kolozsvár,

Str. Moldovei (Vargha-u.) 4. sz.

Telefon: 5. sz.   Telefon: 5. sz.

Ajánl szolid napi árakon és megrendelésre házhoz szállít portland cementet, meszet, gipszet, gipsztáblát, különböző cserepet, kátrányfedő lemezt és mindennemű építő anyagot.

Ha akar Ön prima, garantált fagymentes, földgázzal égetett

cserepet,

ugy forduljon bizalommal a

„HERCULES“

cserep- és téglagyárhoz

Dicsőszentmártonban.

Pekri Géza

földgázüzemű téglá és cserepgyára

Dicsőszentmárton.

Ajánlja garantált prima minőségű égetett tető cserep, fall téglá, küt-féglá, különböző alakú padlásburkoló téglá stb. gyártmányait bármely mennyiségben.

Telefon:

Iroda: 44.

Gyár: 47.

Vidékiek figyelmébe!

Esperanto-Étterem

Kolozsvár

legolcsóbb étkező helye
Mátyás király szülőháza közelében

Str. Filipescu (Szentlélek-u.) 2.

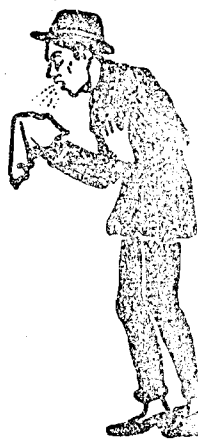
SIROMAL

köhögésben és hurutban szenvedőknek.

Tartalmazza egy-egy feltevése a legértékesebb és a legkiválóbb orvosok által ajánlott gyógyszereket.

Biztos hatás.

Azonnali megkönnyülés.

Rapható minden gyógyszertárban

Kérjen ingyen füzetet a „GER“ Laboratoriumtól. Timisoara 53. számú meg tudja, hogy kell viselkedni tüdőnél és a légutak megbetegedésekor.
Mosse—Timisoara

Ha finom cukorkát akar

kérjen

MELISSÁTI

Cluj. Telefonszámok: 6-48. és 6-64.

Babós és Társai

vaskereskedése

Regina Maria

21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági gép, eke, borona és alkatrészek raktár, vadásztöltények.

A szerkesztésért felel: GYALLAY DOMOKOS.

A kiadásért felel: PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.